

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$5.00
pusių metų - 6 months .. \$2.50
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Publisher: in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1966
Address:
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 46

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METŲ LAPKRIČIO - NOVEMBER 12

65 - TIEJI METAI

Ataskiro numerio kaina 12 centų

Kas atsitiktų Pietų Vietname, komunistams laimėjus

Akivaizdūs komunistų įsigalėjimo metodai ir pavyzdžiai žada ir P. Vietnamui kruviną ateitį.

Norint atsakyti į tokį klausimą, nereikia nei prašo ar burtininko, sugėbančio miglotais posakiais pavaizduoti ateitį. Čia galima kalbėti beveik su tokiu pat tikslumu, kaip ir apie tai, kas atsitinka, kilus didžiuliui gaisrui, potvyniui ar staiga užėjus uraganui.

Mes jau gerai žinome, kas atsitiko Lietuvoje, pirmą ir antrą kartą komunistams jų užėjus. To padarinių — tūkstančių žmonių suėmimai, įkalinimai, ištremimai ir sušaudymai. Lenkijos "išlaisvinimą" atžymėjo ne tikrai bolševikų įvykdytas 10.000 lenkų karininkų sušaudymas Katyne, bet ir daugybė panašių veiksmų. Tas pat atsitiko Rytų Vokietijoje, Vengrijoje ir kitur.

Ko galėtų sulaukti Pietų Vietnamas, gali parodyti jau ir tokie komunistinės "palaimos" ženklai:

Cho Chi Minh, įtvirtindamas savo valdžią šiaurės Vietname, tarp 1954 ir 1956 metų išžudė apie 50.000 civilinių gyventojų ir kelis šimtus tūkstančių jų išmarino koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose.

Laikiniai užėmę P. Vietnamo miestą Hue, komunistai išžudė visus buvusius valdžios tarnautojus ir jų šeimas. Miestą išlaisvinus, rasta masiniam griovyje violomis surašiotų ir sušaudytų apie 2.000 lavonų, o dar apie 1.000 kitių nužudytų net kapų nesurasta.

Norėdami įbauginti Pietų Vietnamo provincijos gyventojus, komunistų teroristai tik 1968 metais išžudė 5.361 kaimietį, 8.556 pagrobė ir 11.837 sužėdė. O štai šiemet ligi rugsėjo galo jie jau nužudė 5.193, pagrobė 5.558 ir sužėdė 13.263 civilinius žmones. Gi vėlesniu laiku komunistų teroro veiksmai dar didėja.

Vadinasi, amerikiečiams staiga pasitraukus ir patiems vietnamiečiams nepajėgus komunistų spaudimui atsilaukyti, visas Pietų Vietnamas paskęstų civilinių ir kitų žmonių kraujyje, nes ir čia, kaip ir visur kitur, tik mirusieji ir mirties įgąsdintieji tylėdami prisiima komunistinę santvarką.

Ir visi tie, kurie čia demonstruoja už "besąlyginę taiką" ir komunistų pergalę, iš tiesų balsuoja už kulką į pakaušį ir šimtų tūkstančių žmonių mirtį masinių kapų griovyuose.

Neaišku, išmetė ar ne Solženicyną

Plačiai pasklido iš patikimų šaltinių gauta žinia, kad rašytojas A. Solženicynas (Jo kūrinio ištrauka spausdinama jau kelintame Keleivio numery) išmestas iš Sovietų Sąjungos rašytojų draugijos, bet sovietai tą žinią paneigia. Tuo tarpu taip ir neaišku, ar jis išmestas ar ne, nes tai patikrinti beveik neįmanoma.

Solženicyno kūriniai "Vėžio palata", "Pirmame rate", kurie išspausdinti užsieny, pasižymi aštria sovietinės tikrovės kritika.

Uosto krovėjai net ir Švediją išgąsdino

JAV-Švedijos santykiai yra gerokai atšalę. Švedija, nors dedasi neutrali, visticia JAV dėl karo Vietname ir priima JAV kariuomenės dezertyrus.

Dabar Švedija buvo jau pasišovusi duoti Vietnamo komunistams net 40 mil. dolerių paramos, bet JAV uostų darbininkų unijos pagrįsino nekrauti Švedijos laivų, ir dėl to švedai išgąsdinti nustojo apie tą paskolą kalbėti.

Respublikonai turi 2 nauju gubernatorių

Virginijos gubernatorium išrinktas respublikonas Linwood Holton, o New Jersey — taip pat respublikonas William Cahill. Virginijoje per 86 metus gubernatorių kėdėje sėdėdavo demokratų.

Sovietai minėjo 52 m. sukaktį

Sovietų Sąjungoj buvo iškilmingai paminėta vadinosios spalio revoliucijos 52 metų sukaktis. Maskvoje buvo didelis karių paradas. Krašto apsaugos ministro marš. Grečko kalba šį kartą nebuvo tokia agresinga, kaip paprastai. Vėliau prie mimos Kremliuje ir Brežnevą susilaikė nuo Vakarų puolimo ir kelė taure už Sovietijos žmonių gerovę.

Matyt, šiuo metu, prieš Helsinkio ginklavimosi apribojimo derybas, Maskva nori suvaidinti taikingumą.

Lapkričio 14 bei 15 vadinamieji "taikos šalininkai" rengia Washingtono didžiulės demonstracijas. Ta proga tikimasi ir riaušių.

Jerry Rubin

Abbie Hoffman

Thomas Hayden

Dennis Davis

Bobby Seale

Lee Weiner

John Froines

David Dellinger

Jie kaltinami vadovavę riaušiams Chicagoje ir ten yra teisiami. Vienas jų — Bobby Seale — jau gavo 4 metus kalėjimo už teismo trukdymą ir įžeidimą. Jie laikosi labai arogantiškai.

Komunistai ruošiasi JAV kels J. Tautose belaisvių klausimą

Sustiprėję komunistų karo veiksmai Vietname, padažnėję amerikiečių stovyklų apšaudymai raketomis, o taip pat ir įvairūs teroro aktai miestuose rodo, kad komunistai rengiasi dar didesniam puolimui. Iš pastarom dienom pagautų slapty komunistų dokumentų aiškėja, kad kruvinesni puolimai P. Vietname norime suderinti su didesnėmis demonstracijomis Amerikoje, kad JAV vyriausybė būtų spaudžiama iš fronto ir iš užnugario.

Kiek turima žinių, komunistai su belaisviais elgiasi labai žiauriai, kaip kuriuos laiko prirakintus rėžniais ir marina badu, muša, lupinėja nagus ir kitaip kankina.

Liberija nenori JAV negrų

I Liberiją, negrų valstybę Afrikoje, 1967 m. iš JAV buvo atvykę apsigyventi 170 negrų. Iš jų tik maža dalis ten prigijo, o kiti nenorėjo prisitaikyti prie esamų sąlygų. Jiems buvo duota žemės, bet jie nenori jos dirbti ir aplamai vengia darbo.

Kai valdžios komisija patikrino, kaip tie "amerikoniai" jiems duotoje žemėje gyvena, tai už galvos tvėrėsi. Komisija rekomendavo valdžiai visus tuos nepageidaujamus užsieniečius grąžinti ten, iš kur jie atvykę.

Per kraują ir ugnį! — kalbėjo Nasseris

Egipto diktatorius, kalbėdamas parlamente, pasakė, kad arabai grąžintys Izraelio užimtas Egipto žemes tegali tik per kraują ir ugnį, kitaip tarus, tiktai karu. Jis kaltino JAV, kad šios remiančios Izraelį, ir aiškino, kad tikras Egipto draugas esanti tiktai Sovietų Sąjunga, kuriai šia proga dėkojo už karinę ir ekonominę pagalbą.

JAV kels J. Tautose belaisvių klausimą

Kadangi S. Vietnamo komunistai nesilaiko jokių tarptautinių sutarčių belaisviams apsaugoti ir globoti, apie JAV ar Pietų Vietnamo belaisvius neduoda jokių žinių, tai JAV vyriausybė nori šį klausimą iškelti Jungtinės Tautos ir prašyti jų paramos.

Kiek turima žinių, komunistai su belaisviais elgiasi labai žiauriai, kaip kuriuos laiko prirakintus rėžniais ir marina badu, muša, lupinėja nagus ir kitaip kankina.

"Juodoji jėga" plečiasi

Negrų "Juodosios jėgos" sąjūdis jau persimetė iš JAV ir į buvusias britų kolonijas Karibų jūros salose, o taip pat ir į Virgin salas, kur vyksta atostogų daug amerikiečių. Tose vietovėse jau įvyko ir ginkluotų susirėmimų su karingaisiais negrais.

Pentagonas atleido civilinį tarnautoją E. Fitzgeraldą, kuris, tikrindamas Lockheed lėktuvų statybos bendrovės sąskaitas, susėkė, kad jai už SSA transporto lėktuvų permokėta 2 bilionai dolerių. Jo vieton' pasamdytas kitas, kuris yra Lockheed bendrovę tikrinantis įstaigos dalininkas.

Pietų Vietnamo viceprez. marš. Ky pareiškė, kad kitais metais vietnamiečiai galės pakeisti JAV kovos dalinius, o dar po metų ir pagelbinius dalinius.

Atitinkamos įstaigos sako, kad pusė visų didžiųjų nusikaltimų 1968 m. padaryta 18 m. ir jaunesnių vaikų.

New Yorko transporto darbininkai nori 4 darbo dienų savaitės ir 30% algų padidinimo.

New Yorko majoras John Lindsay, respublikonas, bet negavęs jį nominacijos, savo kandidatūrą statė kaip nepriklausomas ir rinkimus laimėjo. Jis ir toliau sėdės didžiausio JAV miesto šeiminko kėdėje.

Tai JAV kareivis Minichiello, kuris ginklu grąžindamas piratą TWA lėktuvą iš Los Angeles skristi net į Romą. Lėktuvas buvo kelioms vietose nusileidęs papildyti kuro, bet policija nesirijo pirato suimti, nes jis būtų iššaudęs lėktuvo įgulį ir sugadinęs lėktuvą. Tik Romoje jis buvo suimtas ir dabar laukia teismo.

Jau antrą kartą skrendame į mėnulį

Apollo 12 geriau parengtas, negu ten lankęsis Apollo 11. Šį kartą astronautai nusileis kitą mėnulio vietą ir atliks sudėtingesnius uždavinius. Jie išbus mėnulyje ilgiau nei 31 valandą. Bandys nusileisti į mėnulio kraterį.

Lapkričio 14 d. 11:22 val. ryto ryto laiku trys JAV astronautai vėl išskris į mėnulį su Apollo 12 erdvėlaiviu. Tai jau antra tokia kelionė į mėnulį nuo žemės, kuri turi suteikti ne tik mokslinės naudos, bet pademonstruoti pasauliui ir didžiulį Amerikos technologijos pajėgumą.

Šį kartą į mėnulį skrenda kiti trys astronautai: Charles Conrad Jr., Richard F. Gordon Jr. ir Alan L. Bean. Visi jie yra laivyno karininkai.

Apollo 12 skris į mėnulį panašiai kaip Apollo 11: nuo pagrindinio erdvėlaivio priartėjus mėnulį atsiskirs atitinkama "priekaba", kuri su dviem astronautais nusileis mėnulio paviršiuje, o Apollo 12 skraidys mėnulio orbitoje, laukdamas, kol anie nuo mėnulio sugrįš ir vėl prisijungs kelionei į žemę.

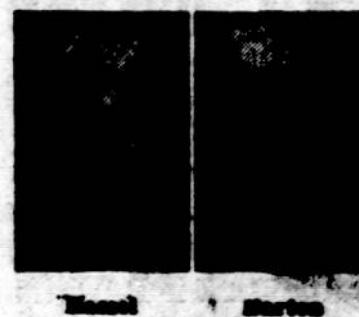
Pirmojo skridimo tikslas tebuvo mėnulyje žmogui išlipti, paimti jo medžiagos pavyzdžių, palikti porą instrumentų ir grįžti į žemę, o šį kartą ruošiamasi atlikti daugiau įvairių mokslinių tyrimų. Dėl to astronautai mėnulyje išbus 31 val. ir 30 minučių, o jei reikės, gal ir ilgiau, ir visa kelionė užtruks 10 dienų. Jie nutūps kitoj vietoj negu pirmieji, mažesniame plote ir labai tiksliai. Čia jie turės rasti iš žemės dar 1967 m. nuleistą erdvėlaivį Surveyor 3. Jie nukeliaus žymiai toliau nuo savo "būstinės", įrengs spalvotos televizijos aparatus, padarys daugiau nuotraukų, bandys nusileisti į mėnulio kraterį, paimti įvairesnių jo medžiagos pavyzdžių, paliks atomine energija gaiviamų seismografų ir kitokių moksliniams tyrimams aparatų. Pirmoje kelionėje astronautai iki smulkmenų priklausė nuo pačios technikos diktuojamų aplinkybių ir jos įsakymų, o dabar daugiau iniciatyvos galės parodyti pats žmogus, atlikdamas mokslinius uždavinius. Sprantama, kad tam yra pavartojami ir sudėtingesni bei tobulesni įtaisai.

Mėnuly nutūps astronautai Conrad ir Bean, o Gordon liks skraidyti orbitoje, laukdamas jų sugrįžimo.

Jau dabartiniai mėnulio medžiagos pavyzdžių tyrimai laboratorijose mokslininkams suteikė daug žinių

ir apie mūsų žemės susiformavimą, o ateities darbai gal atsakys ir į gyvybės atsiradimo žemėje klausimą.

Taigi, telieka linkėti tik gero pasisekimo ir laimingo grįžimo žemės drauguoliams.

Hassel Barts

Nobelio premijos laimėtojai: apatėje Kalifornijos technologijos instituto fizikos prof. dr. Murray Gell-Mann, viršuje chemikas: kairėj — Oslo (Norvegijoje) univ. prof. Odd Hassel, dešinė — Londono technologijos kolegijos prof. Derek Barton.

Prokuroro pavaduotojas Massimo Carli, kuris Romos kalėjime kalbėjosi su oro piratu Raffaele Minichiello, nusivariusiu A. merikos lėktuvą iš Los Angeles net į Romą.

Nedzinginantis ženklas

Daug kalbame ir rašome, kad reikia rūpintis lietuvių išlaikymu jaunime, kad reikia stengtis, kuo daugiau jo įtraukti į mūsų visuomeninę veiklą, bet tų pastangų tokių vaisių, kokių norėtume, negauname. Tiesa, turime abiejų lyčių jaunuolių, kurie uoliai dirba tame ar kitame mūsų visuomeniniame bare, bet jų skaičius nėra toks, koks turėtų būti. Didaugiamės ir didžiuojamės tais nors ir negausiais mūsų jaunosios kartos veikėjais.

Šį kartą tą klausimą paliesti mes esame paskatinti štai tokio įvykio.

Bostone spalio 19 d. buvo iškilmingai minima rašytojo Juozo Tumo-Vaižganto gimimo 100 metų sukaktis. Minėjimas atsilankė per 100 asmenų, bet, kaip Dirva rašo, "Jaunimas ligi 40 metų, be vieno kito, nors ir buvo kviečiamas, jauno ir nesenstančio Vaižganto nesiteikė minėti. Minėjime nepasirodė net Bostono neolituantai, kurių garbės narys yra Vaižgantas".

Reikia pridėti, kad minėjime nedalyvavo ir kitų jaunimo organizacijų narių didžioji dauguma, nors minėjimas buvo plačiai skelbtas, nors visi tėvai tai žinojo. O tik retas tėvų atsivedė į minėjimą savo sūnų ar dukrą.

Kodėl taip įvyko? Tai ženklas, kad mūsų studentijos dauguma, kartais labai karštai užsirašanti, grynai amerikietiškam reikale, aukštindama net negrų laisvės kovotojus, visiškai nusigrįžta nuo lietuvių tautos laisvės kovotojų ir tautinės sąmonės žadintojų, koks buvo šį kartą minėtas J. Tumas Vaižgantas. Be to, dar jaunesniems, matyt, ir jų tėvų paraginimas nedaug ką reiškia, žinoma, jeigu jie buvo paraginti tokiam minėjime dalyvauti.

Aplamai, toks reiškinys nėra nei džiuginantis, nei paguodžiantis, nei teikiantis šviesesnę viltį atečiai.

Ką pasakė prezidentas

Lapkričio 3 d. prez. Nixonas per radiją ir televiziją kreipėsi į tautą Vietnamo karo reikalu. Jis pareiškė, kad dėjės visas pastangas tam karui baigti, bet iki šiol nesulaukęs jokių vaisių, nes priešas težiņas tik vieną atsakymą — pasidukio. Todėl kaltė dėl tebesitęsiančio karo tenka ne JAV ir P. Vietnamui, bet Šiaurės Vietnamo komunistams.

Už karo politiką atsakinga yra jo teisėtai rinkta vadovybė. Prezidentas yra vykdomosios valdžios vadovas, todėl jis negali leisti, kad triukšmaujanti neatsakinga gatvė lemtų jo veiksmus.

JAV galėtų viską metusios tuoj iš Vietnamo atsaukti savo karių, bet tai padaryti būtų tikra katastrofa. Ten JAV nuėjo kviečiamos mažo krašto, o kartu ir savo laisvės ginti. Duotas žodis turi būti ištesėtas. Jei to nebus padaryta, jei tuoj iš Vietnamo būtų pasitraukta, JAV nustotų pasitikėjimo visame pasaulyje. Tai būtų pajusta ne tik Azijoje, bet taip pat Europoje ir net P. Amerikoje. JAV draugai atsuko joms savo nugarą ir ieškotų draugystės kur kitur. Tai būtų didelis komunistų laimėjimas.

Prez. Nixonas turi paruošęs planą JAV kariams atšaukti, atsižvelgiant į priešų veiksmus fronte ir derybose Paryžiuje ir į tai, kiek Pietų Vietnamas bus pajėgus gintis nuo š. Vietnamo, kuris yra remiamas Sovietų Sąjungos ir kitų komunistų. Tas planas ir vykdomas.

Prezidentas kreipėsi į "tyliuosius", kurie, jo nuomone, sudaro gyventojų daugumą, ir kvietė remti jo planą garbingai taikai Vietname pasiekti. Atrodo, kad Nixono žodį "tyliantieji" išgirdo, nes Baltieji rūmai buvo užversti pritarimo laiškais ir telegramomis. Bet smarkiai sujudė ir priešai, kurie lapkričio 13-15 ruošia demonstracijas.

Paieškime istoriko

Su istorikais Lietuvoje šiuo metu ne bėda — jų stoka iš tiesų nejauciama. Nėtrūksta nė istorijos mokslui ir tyrimams skirtų įstaigų: Vilniaus Valstybinio universiteto Istorijos fakultetas, Mokslo akademijos Istorijos Institutas, kitų visokių institutų istorijai skirtieji padaliniai, na, o ne paskutinėje vietoje, matyti, paminėtas ir R. Šarmaičio institutas — jis institutui tevadovauja, o oficialiai toji įstaiga vadinama neispaakytai ištęstai ir, atvirai kalbant, gremėzdikiškai, būtent, — "Partijos istorijos institutas prie Lietuvos Komunistų partijos Centro komiteto — Marksizmo-leninizmo instituto prie Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro komiteto filialas". Dievazi, patikėkite! Nė vienas žodis čia nėra prikurtas, — nors tų žodžių ir yra visas 20! — o todėl, gal

būt, ir bus mums atleista, kad tą įstaigą vadinsime trumpiau ir paprasčiau: Šarmaičio institutu.

Aplamai, Lietuvos istorikai yra darbštūs. Pradant populiariais straipsniais periodikoje ir baigiant rimtais moksliniais darbais, spausdinamais mokslinėje literatūroje ir išleidžiamais atskirais knygomis, tie istorikai yra daug vertingų dalykų pakeičę. Nors nelabai senai kompartijos vadovybė ir buvo istorikus viešai pabarusi už "ne marksistinių metodų taikymą" savo darbe, bet, aplamai kalbant, atrodo, kad dabartiniai Lietuvos istorikai iš tikrųjų yra visiškai nuoseklūs marksistai savo metoduose. Tik kartais gal jiems nevisiškai pasiseka suderinti savo darbų moksliskumą su partijos nuotaiskomis arba, sakysim,

Lapkričio 17 d. Suomijos sostinėje Helsinky prasidės JAV-Sovietų Sąjungos pasitarimai atominio ir kitų strateginių ginklų gamybos varžybų sustabdymo ar apribojimo reikalu. Nuotraukoje matomi vyrai ten atstovaus JAV bėms. Gerald Smith yra delegacijos pirmininkas, o Farley — pavaduotojas. Nitze yra buvęs krašto apsaugos ministro pavaduotojas, o Thompson — buvęs JAV ambasadorius Maskvoje.

jie nevisuomet visiškai teisingai iš anksto atspėjo partijos nustatomo leistinumo ribas... Bet tokia, žinoma, jau yra toji tarybinė kasdienybė.

Suprantama, kad visokie nukrypimai beveik visiskai negali pasitaikyti Šarmaičio instituto darbuose. Tai juk vis dėlto komunistų partijos istorijos institutas. Tačiau to instituto darbai dažnai aprėpia platesnius reiškinys, kaip vien tik Lietuvos komunistų istorija.

Pavyzdžiui, paimkim kad ir to instituto paskelbtą "Lietuvos Komunistų partijos istorijos apybraižą" I tomą, kuris apima 1886-1920 metų laikotarpį. Lietuvos Komunistų partija iš tikrųjų tebuvo įsteigta 1918 m., tad kokių būdu tos partijos istorija pradeda rašyti net nuo 1886 metų? Mat, Šarmaičio institutas ir aplamai visa tarybinė Lietuvos istoriografija bei komunistinė hagiografija lietuviškosios kompartijos pradžia mato Lietuvos Socialdemokratų partijoje. Todėl ir savo partijos istoriją Šarmaičio institutas pradeda maždaug nuo baudžiavos panaikinimo laikų, atseit, nuo kapitalizmo įsitvirtinimo, kada, anot instituto, buvo žengti "pirmieji darbininkų judėjimo žingsniai Lietuvoje".

Kitaip sakant, tas kompartijos istorijos I tomas iš tiesų yra ne kas kita, kaip Lietuvos Socialdemokratų Partijos (LSDP) istorija su, palyginti, nedidelėmis įtarpomis apie Rusijos socialdemokratų anuometinę ne-reikšmingą veiklą Lietuvos teritorijoje. Vadinasi, toji apybraiža jau nebėra vien tik komunistų vidaus reikalas, bet įgauna platesnės reikšmės, pirmoje eilėje socialdemokratams, socialistams, o, aplamai, lietuviškai visuomenei. Juk tokie 1905-1907 m. revoliuciniai įvykiai Lietuvoje vyvėsi kone išskirtinėje LSDP idėjinėje ir organizacinėje įtakoje.

Pagrindiniai mūsų šaltiniai apie socializmą ir socialdemokratijos vysymąsi

Lietuvoje yra keturi stambūs tomai, už kurių išleidimą, beje, turime būti dėkingi Amerikos lietuviams socialdemokratams. Du toms parašė Steponas Kairys, o kitus du — Kipras Bielinis. Ypač pirmieji du visuomet bus labai vertinga medžiaga. Visuose keturiuose tomuose sukaupę daug prisiminimų, samprotavimų ir dokumentacijos, ir visa tai išlikę kaip svarbūs istorijos šaltiniai. Jau dabar, lyginant Šarmaičio instituto istorijos apybraižą su Kairio ir Bielinio tomiais, pastebime nesutikimų ir prieštaravimų.

Kai tokie nesutikimai išryškėja įvykių aiškinime, taip sakant, interpretavime, tai visiškai suprantama. Ir Šarmaičio istorikai ir abu socialdemokratų autoriai rašė iš grynai savo požiūrių, įvykius vertino ir aiškino savaip. Tai, žinoma, nėra nei labai moksliskas, nei istoriskas rašymo būdas. Jis visiškai suprantamas ir patenkinamas prisiminimų tomuose, bet nelabai tinka darbe instituto, pasipuokusio "istorijos" skraiste.

Betgi galime visiškai rimtai prileisti, kad Šarmaičio istorikai savo apybraižoje daug kur buvo teisūs, o socialdemokratų autoriai objektyviai klydo. Juk pirmiesiems Lietuvoje priemami visi pirminiai šaltiniai, archyvai, laikraščių komplektai, didžiulės bibliotekos, ko nei Kairys, nei Bielinis neturėjo. O dėl to kaip tik ir yra taip sunku objektyviai pažvelgti į tą istorijos apybraižą, kritiškai pasverti jos daromas išvadas. O reikėtų!

Iš tiesų, beveik graudu darosi, kad Šarmaičio institutas nepasiskubino savosios apybraižos paskelbti anksčiau, kai St. Kairys dar buvo gyvas ir darbingas. Savo patyrimu, pasirušimu ir visa asmenybe jis būtų buvęs pats tinkamiausias žmogus kritiškai ir iš socialdemokratiško taško pažvelgti į šią Šarmaičio istorikų kūrinį. Tačiau tą darbą kas nors gi turai atlikti! Ir ne tik tai. Vilniuje pastaraisiais metais

išeina ne taip jau mažai publikacijų, ir ne vien tik Šarmaičio instituto dėka, kurie artimai siejasi su LSDP istorija. Sakysim, praeitų metų pabaigoje "Mintis" išleido A. Tylos studiją "1905 metų revoliucija Lietuvos kaime". Tai iš tiesų "bieliniska" tema, visu 100 nuosimčių susijusi su vienu iš kovingiausių laikotarpių LSDP istorijoje. Argi nederėtų ir į šią publikaciją žvilgtelėti iš socialdemokratiško taško? Ypač, kad istorijos mokslų kandidatas P. Gir-dziauskienė Vilniaus spaudoje studijos autorių jau kritikavo už per mažą išskėlimą vadinamųjų "revoliucinių socialdemokratų", atseit, būsimųjų komunistų pirmtakų, ir kitus "trūkumus".

LSDP istorijos instituto užsieniuose, aišku, nebus galima įkurti, tačiau ALSS Literatūros Fondas jau įrodė, kad, kai užsispiria, tai pajėgia ir netokius jau menkus darbus nuveikti (teptisiminkime jau minėtuosius keturius prisiminimų tomus). Ar nevertėtų tam garbingam fondui atsisakyti ruo nelabai aiškios prasmės ir abejotinos kokybės vertimų leidybos, o visus savo išteklius sutelkti kaip tik tokiams tikslui. Tas tikslas būtų paruošti ir išleisti istorinę apybraižą apie socializmą idėjas ir LSDP vystymąsi Lietuvoje.

Sunkiausias uždavinys būtų surasti autorių. Aišku, kad Stepono Kairio masto asmenybės užsieniuose nebėra, tačiau kuo kuo, bet ga-

luną stoka užsienių lietuvių kol kas dar nepasizymėjo. Literatūros fondas turėtų įgalinti autorių prie tokios apybraižos prisėsti ir kruopščiau padirbėti. Be kita ko, vien tik tai žinojimas, kad rašomas darbas bus išspausdintas, autoriui dažnai būna didžiausias akstinas dirbti.

Beje, ne vien tik tai Šarmaičio institutas ir aplamai tarybinė istoriografija yra priežastis turėti LSDP istorijos apybraižą. Pirmiausia, socializmas aplamai ir LSDP nuo pat baudžiavos panaikinimo Lietuvos visuomeniniame, politiniame, ekonominiame ir kultūriniame gyvenime vaidino toki svarbų, dažnai net patį svarbiausią vaidmenį, kad tam dalykui iš tiesų dera paskirti kiek rimtesnį dėmesį. Antro vertus, "oficialiojoje", ne komunistinėje Lietuvos istoriografijoje, tiek nepriklausomybės laikais, tiek dabar užsieniuose, visą laiką jaučiama ryški tendencija socialistinio judėjimo ir LSDP vaidmenį Lietuvos istorijoje menkinti ir iškreipti.

Gaunasi beveik juokinga padėtis. Iš vienos pusės tie vargšai socialdemokratai puolami komunistinių istorikų už "smulkiaburžuaziskumą" ir panašias nuodėmes, o iš antros — ypač katalikų srovės plunksnos juos kaltina "bolševikavimu". Atsidurta maždaug kryžminėje ugnyje... Tad gal iš tikrųjų paieškime to istoriko?

O. Kuvakauskaitė

Kas kitur rašoma

PRALAIMIME TAUTINĘ ATEITĮ

Naujienose spalio 29 d. dr. Aldona Anyta rašo, ką vienas iš Chicago lietuvių mokytojų — J. Kreivėnas — kalbėjo mokytojų susirinkime lietuviško švietimo planesniu mastu 20 metų sukakčiai paminėti spalio 26 d.

Mok. J. Kreivėnas pranešė apie Chicago mokyklų mokinių apklauseinimą. Vaikai gavo klausimus raštu ir atsakydami raštu galėjo nepasirašyti. Atsakė apie 400 Cicero ir Chicago mokyklų mokinių. Laikoma, kad tie atsakymai yra ne tik patikimi, bet ir charakteringi visos Amerikos lietuviškomis mokykloms.

Iš 398 mokinių su savo motina ramie lietuviškai kalba 290, su tėvu — 312, su savo motina kalba angliškai 45, su tėvu — 27, su savo motina kalba abiem kalbom 69, su tėvu — 42.

Iš apklauseinimo matyti, kad vaikų, kurie su abiem tėvais kalba tik lietuviškai, yra 276, kas sudaro beveik 70% bendro vaikų skaičiaus. Pradinėse mokyklose iš 208 mokinių su abiem tėvais tik lietuviškai kalba 124, kas sudaro 60%.

Lietuviškų mokyklų mokiniai su draugais kalbasi taip: lietuviškai — 12, angliškai — 326, abiem kalbom — 54. Lietuviškai kalbančių turime 3%.

Vaikai lietuviškai mieldžiai 83, angliškai — 153, abiem kalbom — 138. Lietuviškai besimeldžiančių turime apie 21%.

Vaikai buvo paklausti, kiek šiais metais perskaitė lietuviškų knygų. Atsakymai

tokie: nieko neskaitė 143 (38%), perskaitė po vieną knygą — 93 (23%), iki 9 knygų — 158 (38%), po 10-15 knygų — 88 (22%), 16 ir daugiau knygų — 116 (39%).

Laikraščių skaito: Eglutė 74, Skautų Aidą — 48. Draugą — 249, kitus laikraščius — 104, nieko neskaito — 107. Daugelis pasisakė paskaitą "kartais". Iš 398 mokinių 37 neskaito ir angliškų laikraščių. Yra ir skaitančių po kelis laikraščius.

Lietuviškose organizacijose dalyvauja: lietuvių skautų — 208, ateitininkų — 105, kitų — 49, niekur — 92. Mokytojas J. Kreivėnas padaręs tokias išvadas: "Tiek skautų, tiek ateitininkų veikla nesanti patenkinama; šeima yra gana stipriai paveikta svetimų įtakų, nors vaikai dar lietuviškai mokosi, bet iš lietuviškos įtakos dauguma jų jau išėję ar dar tebeina. Tautinę ateiti mes užtikrintai pralaimime."

Dr. Aldona Anyta pastebi, kad dėl jos yra kalti ir Lietuvių Bendruomenės vadai, nes jų klaidžiojimas po politinės veiklos dirvonus privedė prie svarbių švietimo ir kultūros darbų apleidimo.

SPAUDA BEVARTANT

Londone einas trimėnėsinis Survey žurnalas yra skirtas išimtinai svarstyti komunistiniam pasauliui ir jo santykiams su kitomis žmonių dalimis. Vėliausiam numerį skelbiama penkių Sovietijos tyrėjų žinovų atsiliepimai ir redakcijos klausimų: "Kaip Sovietija atrodo penkerius metus pagyve-

nusi be Chruščiovo?" Įdomu, kad visi penki mato nerusiskose Sovietijos tautos sprogstamosios medžiagos imperijai sugriauti ar ją padaryti žmoniškesne socialistine kryptimi.

Lenkų kilmės amerikietis Zbigniewas Brzezinskis taria: "Vėliausieji įvykiai Sovietijoje sustiprina įsitikinimą, kad aukščiausioji jos komunizmo rūšis tikrovėje yra fašizmas. Pradžioje sovietinei santvarkai vadovavo tarptautinė ideologija skelbiančios viršmės, bet palaipsniui jos išviro valstybės galią išnaudojančių politinių biurokratų sluoksnis, kuris yra sovietinis ir drovisi pažangos bei visuomeninių reformų. Pirmasis Sovietijos rūpestis yra išlaikyti galią savo rankose viduje ir imperialistinį nagą gretimosiose valstybėse. Visuomeninės reformos ir revoliucinis sąjūdis tarptautinė plotmė šiam sluoksniui jau neberūpi."

Prof. Brzezinskis vadovauja komunizmo studijų centrui Columbia universitete New Yorke ir yra autorius veikalų: "The Soviet Block: Unity and Conflict" bei "Ideology and Power in Soviet Politics". Kelerius metus jis buvo valstybės departamento patarėjas Washingtono. Jo nuomone, dabartinė viršūnė Sovietijoje nepasizymi talentu nei idėjomis. Svarbiausias jos rūpestis yra išlaikyti nutūptose šiltose vietelėse. Tokiu būdu jos "fašistinės" elgesys, smaugiant piliečių sąžinės pasireiškimus ir okupuojant Čekoslovakiją, gali būti, neišvengiamai, ar Stalinio didingais žvgyais. Tačiau jau ir Sovietijoje ima suprastai, kad į ateitį yra tik du keliai: socializmo skraiste prisidengęs didrusiškasis fašizmas arba tikroji socialdemokratija. Ateitis netrukus parodys, kuris kelias bus pasirinktas.

Cia vaidmenį suvaidins ir nerusiskos tautos. Profesorius sako: "Nepivalu iš akių išleisti vis didėjančius tautų santykiavimo krizės Sovietijoje, kuriai Vakaruose kažkodėl kreipiama per mažai dėmesio."

Komunistų pasaulio politikoje besispecializuojąs Wisconsinio universiteto politinių mokslų profesorius Melvin Croan taip pat mano, kad dabartinė neperdaugiau gabi Sovietijos viršūnė svarbiausias rūpestis yra išlaikyti šiltose vietose ir turėti imperialistinę persvarą Rytu Europoje. Tačiau Sovietijos visuomenėje pastebimos dvi politinės kryptys. Viena — tai pilietinių masių atšalimas nuo oficialiosios politikos ir ideologijos. Antra — nerusiskų jautų pasididžiavimas savo tautomis.

Pirmoji kryptis gali būti viršūnei net naudinga, nes, jei politinius reikalus piliečiai palieka "Dievo valiai", diktatoriams gerai. Bet antroji kryptis, tarant prof. Croano žodžiais, — "Graso stipriai surusintam sovietiniam patriotizmui", nes ugdoma tautinės sąmonės. O būtinai gyventojų surašymas bene įrodo, kad nerusiskų jautų Sovietijoje yra daugiau, negu pusė visų gyventojų.

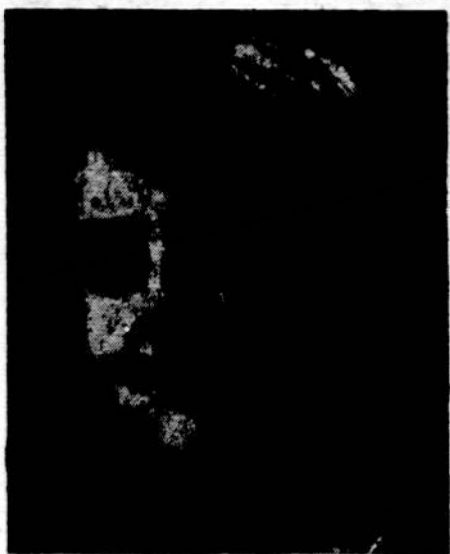
Ziūrovai

KAS NIEKO NEVĖKIA,
TO NIEKAS NEPRĖKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RAŠO,
TAS DUONOS NEPRASO.

Kaniavų koncertas Bostone

Vienų metų laikotarpyje Bostone išgirdom du dainininkus iš rusų okupuotos Lietuvos. Abiejų pavardės jau anksčiau mums buvo pažįstamos — Virgilijus Noreika ir Edvardas Kaniava. Ir abiejų pasirodymas tvirtai paliudijo, kad dainavimo menas, taigi ir operos menas, Lietuvoje nėra numušęs, netgi atvirčiai — jis yra stipriai paugėjęs. Jeigu mums gerai pažįstamos sąlygos tokių bendrų ir asmeninių laimėjimų pasiekiami, tai gal jau ne okupuoto tuopino gajumo bei atsparumo vaisius.

Balsiniu požiūriu V. Noreikos ir Ed. Kaniavos negalima gretinti, nes pirmas yra puikus lyrinis tenoras, o antrasis plataus diapazono baritonas. Tačiau yra dalykų, kurie palyginimus leidžia daryti. Tai vokalinis muzikos kūrinių atlikimo menas, dainavimo mokykla bei technika, muzikos stilių pažinimas, scenos meno kultūra.

Virgilijus Noreika Bostone pasirodė kaip didžiai iškilius dainininkas. Be balso grožio, be balso virtuozinio valdymo, jis pasirodė esąs aukšto lygio muzikas, reto pajėgumo muzikos kūrinių interpretatorius. Tad, kai buvo paskelbtas Ed. Kaniavos koncertas, savaime kilo klausimas: ar gali būti, kad ir atvykstantis baritonas bus tokio pat meninio lygio dainininkas? Aišku, nebuvo noro nusivilti, tai gal dėl to ir Ed. Kaniavos koncerto laukta su didesniu nerimu.

Kaniavų koncertas surengtas š. m. lapkričio 2 d. Thomas Park Aukšt. mokyklos didžiojoje auditorijoje, So. Bostone. Koncerto programa buvo turtinga ir įvairi. Ją sudarė Vyt. Klovos vokalinis ciklas — Šienapiūtės dainos (12 liet. liaudies dainų, Bostone jų buvo pasaulinė premjera), Schumanno Aš nepyktu ir dvi venecietiškos dainos, Martini'o širdies džiaugsmas, Haendelio Cezario, Figaro arija iš op. Mozart'o op. Figaro vedybos, Leoncavallo Prologas iš op. Pajacai, Puccini'o Schicchi'o arija iš op. Gianni Schicchi (Skikki) ir poezijos kūriniai: Maironio baladė Jūratė ir Kastytis, plaukimas Janinos Degutytės eilėraščių, vienas Vyt. Karaliaus eilėraščių. Keletas dainų padai-

nuota bisui, kurių tarpe nelengva baritono arija iš Meyerbeer'o op. Afrikietė. Ed. Kaniavos koncerto programoj lietuviui klausytojui buvo tikrai įdomus Vyt. Klovos vokalinis ciklas — Šienapiūtės dainos. Jas išgirdę, prisiminėm kitą paties kompozitoriaus vokalinį ciklą — Ganyklų dainas, kurias Bostone dainavo Virg. Noreika. Tuos ciklus į vienitą kūrinių jungia atskiri refrenai — viename "Raliu, mano karvytės", o kitame "Valio, mano dalgele". Abu ciklus išgirdus, susidarė įspūdis, kad Ganyklų dainos yra vientisėnis kūrinių, daugiau išieškotas ir įdomiau išbaigtas. Šienapiūtės dainų ciklas yra daugiau padrikas, lyg vieno žanro dainų rinkinys. Ši ciklą reikėtų nors dviem-trim dainom sutrumpinti ir, kaip Ganyklų dainas, ryškiau vieną mintį, vieną pasikartojančią melodiją, apjungti. Tačiau Vyt. Klovos bandymai praplėsti liaudies dainos formą, suliedinti liaudies dainas į atskirus ciklus, yra įdomūs ir pagirtini, nes gi posminė liaudies daina, kokia graži ir subtili ji bebūtų, savo esme yra primityvus meno paminklas.

Eduardas Kanava yra Vilniaus muzikos konservatorijos augintinis, baigęs Petro Olekos dainavimo klasę. Operos scenoj jis debiutavo 1958 m. Kurį laiką tobulinosi Sofijoje, Bulgarijoje, pasiklausė boso Giauzyro mokytoja. Dešimt metų dirbdamas Vilniaus Operos teatre.

Ed. Kaniava jau yra paruošęs ir padainavęs daugiau negu 30 vaidmenų, kurių tarpe Traviatos Zermona, Rigoletta, Don Carlos Poza, Oneginą ir kt. Ir tie keli čia išvardinti operiniai vaidmenys leidžia aprėpti Ed. Kaniavos vokalinį, muzikinį ir vaidybinį pajėgumą.

Ed. Kaniava turi gražaus tembro, italų mokyklos išlygintą, natūraliai vibruojantį, gryną ir jaunatvės žvilgesį skambantį balsą. Lygūs ir sodrūs jo baritono apatiniai tonai, laisvas ir lankstus vidurinis registras (tuo daugiausia ir dainuojama), skaidrūs, gerai atakuojami ir elektingi aukštieji garsai. Balse gausu puikiai valdomo spaulvingumo, išsakančio lyryzmą, sielvartą, ironiją, įtampą ir dramatiškumą. Piano ir pianissimo, forte ir fortissimo, filiravimas

ir pusbalis Ed. Kaniavos dainavime yra lygtai geri ir įspūdingi. Šiame koncerte jis dainavo dviem kalbom — lietuvių ir italų, abiejų tartis yra pavyzdinga, ypačiai lietuvių kalbos tartis. Vadinasi, dainavimo technikos požiūriu Ed. Kaniava yra tikrai pajėgus ir iškilius dainininkas.

Muzikos kūrinių interpretavimo menas solistui yra nelengvesnis uždavinys už balso bei dainavimo išobulinimą. Ed. Kaniava, ir lietuvių liaudies dainas dainuodamas, ir pasirinktas arijas, pasirodė esąs išradininkas ir kūrėjas dainininkas. Jo koncerte nebuvo monotoniškos, o priešingai — daug įvairumo, daug spalvų, gal net polinkio kaikiuriuos taškus sustiprinti, pabrėžti, išryškinti, sudramatinti. Kad jis gerai pažįsta atskirų autorių kūrybos stilius, parodė Schumann'o, Haendelio ir Mozart'o stilingai padainuoti kūrinių. Ir Ed. Kaniavos laikysena scenoje, galima sakyti, yra be priekaištų. Imponuojanti išvaizda, laisvi ir tikslingi judesiai, na, ir ta šilta šypsena, kurią jis gana šykščiai klausytojams dalino.

Ed. Kaniavos koncerto akompaniatorius — Myron P r e s s . Jis savo pareigą atliko su patyrimu ir rūpestingumu.

Poezijos recitavimas yra kamerinio pobūdžio menas. Thomas Parko Aukšt. mokyklos scena ir salė, kaip žinoma, tokiom plonybėm nėra tinkama ypaciai savo nebula akustika. Tačiau ir tose neįaukiose sąlygose Barborą Abramavičiūtę — K a n i a v i e n ė, Vilniaus televizijos teatro aktorę, sugėbėjo atskleisti savo sugebėjimus ir dailiojo skaitymo talentą. Patraukli išvaizda, puiki lietuvių kalbos tartis, paėgumas į skaitomą kūrinių išiausti klausytojų tarpe į žiebt šilima, aktolei sukėlė pelynus plojimus. Maironio baladę B. Kaniavienė paskaitė gal daugiau pažįstamam stiliuje, bet ypač subtiliai ir jautriai ji deklamavo J. Degutytės poeziją, kupiną žmogaus dvasios nerimo. A bejonių ir tauraus sielvarto. Savo vyro koncerte B. Kaniavienė buvo jaukaus spinduliuojimo žibūrys.

Kaniavų koncertą aplankė gal kiek daugiau negu trys šimtai Bostono ir jo apylinkių lietuvių, kurie abu koncertantus labai šiltai sutiko ir palydėjo.

K. R-tas

ATSIUNTE PAMINETI

Šeštoji pradalgė, literatūros metraštis, kuriame rašo 17 autorių, 400 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais — \$3.75.

Smilgos, A. Giedriaus apsakymai, 204 psl., kuriuose telpa 15 kūrinių. Kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Tai Nidos knygų klubo Nr. 74 ir 75 leidimai. Klubo adresas: Nida, 2 Laidrota Garsena, London, W 14, Gr. Britan.

KAS GIRDETI CHICAGOJE

Mirė L. Jonikas

Siemet jau mirė 3 lietuvių laikraščių redaktoriai. Vasario 10 d. mirė Nepriklausomos Lietuvos redaktorius Jonas Kardelis, gegužės 22 d. — Naujienų vyr. redaktorius dr. Pijus Grigaitis, o lapkričio 5 d. — Vilniaus redaktorius Leonas Jonikas. L. Jonikas gimė 1891 m. Linkuvos valsčiuje, Amerikoje atvyko 1911 m., dirbo anglų kasyklose, vėliau Fordo dirbtuvėje Detroito, o paskutiniuosius 37 metus — Vilniaus redakcijoje.

Velionis buvo savamokslis, nuo 1912 m. priklausė socialdemokratams, bet nuo 1919 m. nuėjo pas komunistus ir iki mirties buvo vienas jų vadų.

bendruomenės moksle

J. Jasaitis dėstys lietuvių Jonas Jasaitis, JAV LB Tarybos rarys, Alto vicepirmininkas ir spaudos bendradarbis Kr. Donelaičio aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje pradėjo dėstyti lietuvių bendruomenės mokslą, kuriuo apimama lietuvių išeivijos veikla, spauda, organizacijos ir kt. Pamokos dėstomos septintai ir aštuntai klasei.

J. Jasaitis gimnaziją ir universitetą teisės mokslus

baigė Vokietijoje, gaudamas teislių magistro laipsnį už išnagrinėtą temą "Bendruomenė ir visuomenė". Be to, jis kurį laiką mokytojavo Dipholzo lietuvių gimnazijoje. Nuo pat atvykimo į JAV J. Jasaitis aktyviai reišiasi visuomeninėje veikloje.

PRAŠO ŽINIŲ APIE

"DREZDENO PRAGARĄ"

Žurnalistas A. Gintneris ruošiasi anrašyti bausių Drezdno miesto bombardavimą 1945 m. vasario 13-14 dienomis. Ten žuvo ir daug lietuvių. To įvykio išpūdius, atsiminimus, nuotraukas, ten žuvusiųjų lietuvių vardus ir pavardes prašo siųsti šiuo adresu:

A. Gintneris, 3221 W. 61 St. Chicago, Ill. 60629.

LIETUVA CARO IR

KAIZERIO NAGUOSE

Tokia kryga, A. Gintnerio parašyta, jau spausdinama. Ji bus apie 500 puslapių, gausiai paveiksluota ir dokumentuota. Kaina su pristatymu \$5. Prenumeratą siųsti iki gruodžio 1 d. adresu:

A. Gintneris, 3221 W 61 St., Chicago, Ill. 60629.

CONNECTICUT KLONIUOSE

NEW HAVEN, CONN.

Mokyklos tėvų ir mokytojų susirinkimas

Spalio 22 d. įvyko lietuviškos mokyklos tėvų ir mokytojų susirinkimas, pirmasis šiais 1969-70 mokslo metais. Be tėvų ir mokytojų, susirinkime dalyvavo ir vyresniosios grupės mokinių. Susirinkimui pirmininkavo A. Lipčienė, sekretoriavo Vlada Zemliauskienė.

Mokykloje mokslas pradėtas rugsėjo 20 d. Mokinių skaičius sumažėjo. Į kitas kolonijas išsikėlė 3, dėl kitų priežasčių mokyklos nelenko 4. Naujų prisidėjo 2. Iš viso mokinių mokykloje yra 15. Dirba trys mokytojos: Aldona Rygelienė vaikų darželyje, dr. E. Vaišienė I-moj grupėj (ir vyr. grupėj moko lietuvių), Gintarė Ivaškievė II-roj grupėj. Vyriausioji 13-17 metų amžiaus grupė pastovaus figam laikui mokytojo dar neturi.

Mokytojos pranešė apie

Aldona Lipčienė

IŠ SAULETOS FLORIDOS

ST. PETERSBURG, FLA.

Aukos dr. P. Grigaitis paminklui

Stai St. Peterburgo ir apylinkių vietovių lietuvių aukotojų dr. P. Grigaitis paminklui sąrašas:

Tamos Lietuvių klubas aukojo \$50.

Po \$20 — J. Maskolūnas ir P. Rogan. J. Petrauskas — \$10.

lietuvių suaukojo \$174. Būtu gražu, kad ir kitų Floridos kolonijų lietuvių savo aukomis padėtų pastatyti paminklą dr. P. Grigaitis ant jo kapo Chicagos lietuvių tautinėse kapinėse.

Dr. P. Grigaitis visą savo gyvenimą skyrė Amerikos lietuviams. Jis rašė, kalbėjo gausiuose susirinkimuose, kviesdamas visus lietuvius kovoti dėl Lietuvos laisvės. Jis su kitais veikėjais suorganizavo Amerikos Lietuvių Tarybą, Balfą. Ar mes galime jį užmirėti?

Komitetas kviečia visus lietuvius prisidėti savo auka paminklui pastatyti. Floridiečiai prašomi aukas siųsti Naujienų dienraščiui, pažymint, kad tai auka dr. P. Grigaitis paminklui, arba Floridos komitetui šiuo adresu:

Frank J. Šeitolas, 668 76th Ave., St. Petersburg Beach, Fla. 33706.

F. J. Šeitolas

BALTIMORE, Md.

Verikaitis — Stankūnaitis koncertas

Solistų Vaclovo Verikaitis iš Kanados ir Irenos Stankūnaitis iš New Jersey koncertas įvyks lapkričio 15 vių svetainėje (851 Hollins St.). Jiems akomponuos E. d. 7 val. 30 min. vak. Lietu-lena Juškauskaitė-Bush ir Juozas Stankūnas.

Įėjimas suaugusiems \$3, studentams \$1.50. Šeštadieninės mokyklos mokiniai ir tautinių šokių grupių dalyviai už įėjimą nemoka. Gros Lekavičiaus orkestras. Koncertą rengia LB Baltimorės apylinkės valdyba.

SUDBURY, ONT.

Nikelio bendrovės streikas tebesitęsia

Šitos milžiniškos bendrovės darbininkai jau streikuoja nuo šių metų liepos 10 dienos. Jie reikalauja pakelti atlyginimus už savo sunkų darbą. Streikas aišku duoda nuostolių tiek darbininkams, tiek darbdaviui.

Prieš 10 metų bendrovės pelnas siekė 39,700,000 dolerių, o 1968 m. jis jau pasiekė \$143,700,000, kitaip tariant padidėjo net 266%. O darbininkų atlyginimai ar pakilo? Stai atsakymas:

1968 m. valandinio atlyginimo vidurkis buvo \$2.20, o 1968 m. — \$3.06. Vadinasi pakilo tik 39%. Verta įsidėmėti: bendrovės pelnas padidėjo daugiau kaip tris su puse karto, o uždarbiai tik vienu trečdaliu.

Streiką jaučia ir bendrovė. Per šių metų trečiąjį ketvirtį jos pelnas besiekė tik 16 mil. dolerių, o pernai per tą patį laikotarpį bendrovė turėjo pelno 31 mil. dol. Jei streikas dar ilgai tęsis, tai bendrovės nuostoliai bus dar didesni, nes iki šiol ji galėjo pirkėjus patenkinti iš turimų atsargų. Bet kolkas bendrovė spiriasi, nenori darbininkų reikalavimų patenkinti.

Bendrovės viršūnių streiko padariniai neliečia, nes jos tebeįgyja savo "men-

kas" algas: pats didžiausias bosas Wingate gauna per metus 338,000 dolerių, o kiti direktoriai taip pat nėra nuakniausi: Gagnebin gauna 244,000 dol., Parlee — \$185,000 ir t.t. 1968 m. direktoriaus algų išmokėta 2 mil. 358 tūkst. dolerių, o kame dar bonai, akcijų pelnas. Pažymėtina, kad iš 25 direktorių net 16 gyvena už Kanados ribų, kiti net Didž. Britanijoje.

Knygos jaunimui

KREGZDUTE, I dalis (vadovėliai), parašė A. Rinkūnas, 119 psl., kaina \$2.75.

NARDZIO PULKAS, apsakymėliai, parašė Balė Vaivorytė, 157 psl., kaina \$2.00.

BALTOSIOS PELYTES KELIONĖ I MENULI, parašė Danutė Bindokienė, 53 psl., kaina \$1.50

FRYŠ SAKALAI, Alf. Vambuto, 15 pasakų ir padavimų, 186 psl., kaina \$2.

MEAKJUK/S RUDNOSIUKAS, eiliuota pasaka, parašė Vytė Nemunėlis, labai gražiai V. S. Stankūnaitis iliustruota, trečioji laida, pasaka ir Lietuvių turėjusi dideli pasisekimą. Knygos kaina \$3.00.

BALTASIS STUMBRAS, premijuota apysaka, parašė Gintarė Ivaškievė, 133 psl., kaina \$3.60.

MURKLYS, A. Giedriaus apysaka, 130 psl., kaina \$1.80.

GINTARO TAKAIS, J. Navinskas eilėraščių, daug iliustracijų, 64 psl., kaina \$1.80.

Skaidrės, Balės Vaivorytės 5 scenos vaizdeliai, kaina \$2.

Jonukas kelionija, pasaka, pagal Kanapnickienę parašė Jonas Valaitis, kaina \$1.50.

Gedimino pasakas ir Neringa, eiliuotos apysakos ir legendos, parašė Jonas Valaitis, kaina \$2.25.

NAUJI GERESNI
NEGU PINIGAI
DOVANŲ
CERTIFIKATAI
LIETUVA

OFICIALIAI PILNAI
GARANTUOTI

NAUJOS SUMAZINTOS
KAINOS

Vienpusišką žymiai
sumažino vieno kainas,
todėl jūsų giminei už
jūsų dabar gaus žymiai

DAUGIAU PREKIŲ,
NEGU ANKSČIAU

Štai kodėl dovanojant certi-
fikatai yra geriausi. Jie
geresni už pinigus ir už
santūnas. Įsidėkite,
kaip jūs galite daugiau
gauti už jūsų pinigus ir
kuo daugiau duoti savo
giminei.

PAPRAŠYKITE
KATALOGŲ VELTUI
INTERTRADE
EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
New York, N.Y. 10010

Paprašykite mūsų
nemokamų katalogų!

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Vaižgantas "Komuniste"

Atgijimas ir skatinimas pagarbos, net branginimo tokių kūrėjų, kaip Maironis, Vaižgantas, Krėvė, Faustas Kirša, jų ir apie juos raštų leidimas, taip pat didėjęs dėmesys ir gyviems išėjimams menininkams bei rašytojams, nors nei kiek neįsistatęs vadinamajai "socialistinei Lietuvai", Lietuvoje dabar jau aiškiai pastebimas faktas. Jame pinasi dvi gijos: viena prigimtinė, kita primestinė; viena trandoma veržli, kita varoma nerangi... Viena — ilgesys pakvėpuoti neštampuotų, neuni-formuotų pirmtakų laisvos kūrybos atmosfera: Kita — naujosios klasės dairymasis atramų kilstelėti savo tebsvyrinėjanti autoritetui.

Neseniai ignoruoti ar net niekinti kūrėjų nauji ar atsigavusieji gerbėjai dabar ypatingai uoliai pabrėžia antroji motyvą ir dedasi apie pirmąjį net nepagalvoję. Tik ne visų maišuose yla vienodai pasislepia.

Yra tarp ko kita ir toks faktas, kad apie Vaižgantą stambų straipsnį (docento J. Zinkaus "Vaižgantas — kunigas ir Vaižgantas — žmogus") rado reikalo įsidėti net ir "Komunistas" (1969, nr. 9.), vilniško komunistų partijos centro komiteto mėnesinis žurnalas (leidžiamas, beje, taip pat ir rusų kalba).

Antroji gija — kėsinimasis įrikuoti Vaižgantą kone į komunistų partijos kandidatų gretas — parodyta rašinio gale. Esą, jei Vaižgantas nebūtų miręs septyneri metai prieš "socialistinę Lietuvą išvadavimą", tai, be abejo, "būtų galiausiai nusikratęs savo iliuzijų ir būtų stojęs į aktyvių naujo gyvenimo statytojų gretas". Ir straipsnio pradžioje autorius teisinasi, kodėl net ir apie tokį J. Tumą galima net ir komunistams pakalbėti. Pirma papasakojo, kaip J. Šliūpas pagrindė savo nemelį visiems kunigams, be išimčių, taigi ir Tumą tik gerbęs, bet nemylėjęs. O tada pareiškė:

"Savasias išlygas dėl J. Tumo, aišku, būtinai turime pareikšti ir mes — tarybiniai žmonės. Pritardami Vaižgantui ten, kur jo visuomeniškumas ir jo patriotizmas sutapo su lietuvių liaudies ir visų darbo žmonių reikalais, mes ryžtingai atmetame jo nacionalistinius ir klerikalius prietarus, jo mėginimus sutapatinti visuomenės labą su lietuviškos buržuazijos ar net reakcingiausių jos sluoksnių labu".

Šios deklaracijos prasme doc. J. Zinkus "skrodžia, operuoja ir dezinfekuoja" kun. J. Tumą, bet rodydamas ne tik tą, ką jam palieka, o ir viską, ką atmeta...

Straipsnio gale pateiktas ilgas naudotų šaltinių sąrašas (į rusišką žurnalo variantą neįdėtas) rodo, kad paties autoriaus būta giliai pasinėrusio į Vaižganto laisvą atmosferą. Apystipriai padvelkė ta atmosfera netgi "Komunisto" puslapiuose. (ELTA)

Nauji žodžiai

Atsilankantieji Lietuvoje yra iš ten atvežę šitokią naują "terminų žodynelio" užuomazgą:

Silkė — pionieriaus kaklaryšis! Daugelis vaikų dėvi tik mokykloje, išėję nusitaukia ir įsikiša į kišenę. Jei ateina mokyklon užmiršęs užsirišti, kiti įspėja: "Kur gi tavo silkė?"

Bajorų gūžta — namai (Kaune), kur gyvena miesto partijos ir administracijos diduomenė.

Kremlius — tas pats, kaip Bajorų gūžta, tik Šiauliuose.

Taškentas — naujas mikrorajonas pietinėje Šiaulių dalyje. Ten buvo apgyvendinta iš Taškento atgabentų nuo žemės drebėjimo nukentėjusių šeimos, uzbekai. Nepatiko jiems Lietuvos klimatas, ir visi jau grįžo atgal į tikrąjį Taškentą. Butus gavo vietiniai rusai ir lietuviai. Bet Taškento vardas tam rajonui prigijo ir pasiliko (neoficialiai, bet populiariai, kaip ir visi šiame žodyne pateikti terminai). (E)

J. KAJECKO LAISKAS ST. MICHELSONUI

Lietuvos atstovas Washingtono Juozas Kajeckas atsiuntė Stasiui Michelsonui šitokią laišką:

"Malonus Pone Michelsonai, Ką tik patyriau iš spaudos, kad mirė Ponia Margarita Michelsonienė, Jūsų žmona.

Ją labai gerai atsimenu, kai — Sienandoah gyventoją. Laba šalia ir liūdna, kad išėjė. Kolonija jos asmenyje neteko šaunios veikijos. Jos mirtis giliai bus atjaučiama, esu tikras, visų, kurie ją pažino ir kartu dirbo. Šią liūdna progą giliai nuosirdžiai Jus užjaučiu.

Malonėkite mano užuojautą perduoti ir Jūsų artimosioms giminėms".

GENOCIDO PARODA

Lietuvių Tautos Genocido paroda jau kuris laikas yra užbaigta ir sukurta transportacijai specialiai padarytose dėžėse. Baigiamas paruošti parodos katalogas. Tai atlieka komisija — prof. Ad. Varnas, dail. Z. Kolba, D. Valėnas, J. Karklinis, J. Skorubskas, L. Prapuolenis ir J. Jasaitis (kom. pirmininkas).

Parodos pateikimu amerikiečių ir lietuvių visuomenėi bei kitais su tuo susijusiais reikalais rūpinasi inž. E. Bartkaus vadovaujama Alto valdyba.

PRAŠO DRAUGIJŲ ADRESŲ

Amerikos Lietuvių Taryba stengiasi palaikyti ryšius su visuomeninėmis JAV lietuvių organizacijomis. Geresniame ryšių palaikymui užtikrinti Alto valdyba prašo visas organizacijas pranešti adresus Alto valdybai, nes ne visų organizacijų adresus valdyba turi. Alto adresas: 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60630.

Kelios dešimtys negrių studentų buvo užėmusios Vassar mergaičių kolegijos administracijos patalpas, reikalaujamos negrėms bendrabuio ir negriškų studijų. Pašaliečiai negrai, ne studentai, pastoja kelių baltosios studentėms, neleiddami jų į administracijos namus.

ALTO PRANEŠIMAS

Amerikos lietuvių septintasis kongresas Detroito šiu 1969 m. rugpjūčio 30 ir 31 dienomis, apsvaistęs Sovietų Sąjungos daromas pastangas laisvojo pasaulio aktyse pateisinti Lietuvos okupaciją, priėmė tuo reikalu tokius nutarimus:

"1. Laiko šio meto svarbiausiu Amerikos lietuvių uždaviniu ir tautine pareiga atsispirti tautinį vieningumą ardančioms apraiskoms.

"2. Kviečia visas Amerikos lietuvių organizacijas derinti savo veiklą ir visada remti Lietuvos vadavimo žygius.

"3. Įpareigoja Amerikos lietuvių atsirišti nuo bet kurio bendradarbiavimo su Lietuvos okupantu ir jo patikintais, nes yra grėsmė pakenkti Lietuvos valstybės tarptautiniam pripažinimui, o apsiriboti tik grynai privačiu bendravimu su pavergtais lietuviais."

Šios rezoliucijos buvo paskelbtos lietuvių visuomenėi spaudoje ir per radiją. Tokios pat rezoliucijos panašaus turinio buvo priimtos 1966 m. sausio 22 d. Clevelande Lietuvos laisvinimo veiksmų konferencijoje. Nežiūrint aiškių lietuvių patriotinės visuomenės pasisakymų ir įspėjimų dėl okupanto daromų pastangų kenkti Lietuvos laisvinimo darbai, atsiranda pavienių asmenų ir susigrupavusių į paskirus vienetus, kurie rūpinasi kvieisti okupuotos Lietuvos menininkus, ruošia jiems koncertus, kaikuie viešai bendrauja su Maskvos prišūtais pareigūnais, kaikuie laikraščiai ir radijai viešai garsina okupuotos Lietuvos atstovų ir okupantų agentų pasirodymus ir t. p.

Amerikos Lietuvių Taryba primena ir įspėja lietuvių patriotinę visuomenę, kad panašūs veiksmai nesiderina su organizuotos patriotinės lietuvių visuomenės nusistatymu, ir kviečia laikytis laisvinimo veiksmų ir Amerikos lietuvių septintojo kongreso tarimų.

Amerikos Lietuvių Taryba Chicago, 1969 m. spalio 30 d.

Jau 1925 m. profesorius Augustinas Janulaitis savo knygoje "Lietuva ir dabartinė Rusija" rašė:

"Dabartiniai rusai stengiasi plėsti, keldami revoliucijas. Ateina kaip vaduotojai, įsivyras kaip viešpatai".

VILTIS SENSTANTIEMS

Kaip žinome, senatvė žmogų gerokai pakeičia. Vyresnio amžiaus sulaukus, pakinta ne tik žmogaus išvaizda, bet taip pat susilpnėja jo atmintis, jautrumas, užsnūsta protas ir kartais net liežuvis visiškai niekus nušneka. Mokslininkai seniai rūpinasi tuos senatvės reiškinius nugalėti ar bent sumažinti, nors tikro "jau-nystės elekstro" dar niekam nepavyko išrasti.

Keturi Buffalo universiteto mokslininkai dabar skelbia, kad yra šį tą naujo suradę ir šioms senatvės ligoms įveikti. Pagal juos, daug senatvės reiškinų priklauso nuo to, kad organizmų gerokai suvytus ar sukalbėjus, nepakankamai deguonies pasiekia gyvybinius organus, ypač smegenis, ir dėl to jų veikla susilpnėja. Tad šie mokslininkai sugalvoja to deguonies įpumpuoti atitinkamam priemonėm.

Bandymų jie paėmė iš ligoninės 13 nuvytusių senelių, juos gerai ištyrė ir patalpino į kamara, kurioje davė kvėpuoti gryną deguonį ir dar oro spaudimą padidino pusrčio karto. To rezultate seneliai visiškai atsigavo, jų visokeriopas fizinis ir

dvasinis budrumas nepaprastai padidėjo. Svarbiausia yra tai, kad tas "pajau-nėjimas" tęsėsi ne tik bandymų metu deguonies kameroje, bet ir 24 valandas po to. Tas faktas duoda pagrindą šioje priemonėje ieškoti dar tobulesnio ir veiksmingesnio senatvės nugalėjimo būdo.

Šia progą pastebima, kad geriausia žmogaus atmintis yra tarp 15 ir 20 metų amžiaus. Vėliau ji laipsniškai silpnėja. Kadangi toks deguonies papildymas labai pagerino senelių atmintį, tai gal ta priemonė tiks ir pasilpusiems jaunesniems žmonėms "pajauinti".

Imkit ir skaitykit Kipro Bielino knygą TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta tos vergų stovyklos, kuriose bolševikinio teroro sistema, kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

GEROS Naujienos

DOVANŲ pirkejams ir užsakytojams DOVANŲ PAZYMĖJIMŲ giminėms LIETUVOJE ir U.S.S.R.

Dabar galima pasirinkti bet kurį iš sekantių trijų metodų:

1. ISSIRINKTI IR UZSAKYTI SPECIFINIUS DAIKTUS, kaip motociklus, saldytuvus, radijus, televizijos aparatus, kameras, rūbus ir šimtus kitų daiktų, randamų mūsų kataloguose.
2. NUPIRkti DOVANŲ PAZYMĖJIMĄ — MERHANDISE PURCHASE ORDER, — už kurį jūs giminės gali pasirinkti, ką tik nori, arba
3. NUSIŠIUTI PREFERENTIAL SPECIAL ROUBLE CERTIFICATE, — SPECIALŲ RUBLIŲ PAZYMĖJIMĄ, — su kuriuo jūs giminės gali gauti eksperto kokybės prekes, specialiomis (diplomatinėm) pažemintomis kainomis.

Toji nauja sistema suprastina procedūrą ir pagreitina pristatymą. Šimtai naujų daiktų yra pridėta. Kokybė pagerinta. Kainos sumažintos.

Naujo katalogo ir smulkesnių informacijų kreipkitės į bet kurią mūsų prisijungusių firmų:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut St. Philadelphia, Pa. 19106.
Tel.: (215) WA 5-3455
PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY
1776 Broadway, New York, N.Y. 10019
Tel.: (212) 581-7729
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th St., New York, N.Y. 10036
Tel.: (212) CI 5-7905
ar į jų skyrius, ar tiesiogiai į:

PODAROGIFTS INC.
220 Park Ave. South, New York, N.Y. 10003
Telefonas: (212) 228-9547

I S P E J I M A S !
Jei norite būti saugūs ir kad užsakymai būtų greitai atlikti, užsakykite T I K T A I per viršuje išvardintas firmas ar jų skyrius, kurios yra oficialiai pripažintos atstovauti Podarogiffts, Inc.

ROMANAI

Jurgis Gliuda, **LIEPSNOS IR APMAUDO AŠO-CIAI**, premijuotas romanas, 304 pusl., kaina \$4.00.

Alė Rūta, **VIENISI PA-SAULIAI**, romanas, 265 psl., kaina \$3.50.

D. Nendrė, **AIDAS TARP DANGORAIŽIŲ**, romanas, 365 psl., kaina \$5.

Vytautas Volertas, **SA-MOKSLAS**, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.50.

Aloyzas Baronas, **PAVA-SARIO LIETUS**, 261 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Alė Rūta, **ZEMES SAUKS-MAS**, 305 psl., kaina \$4.00.

Vincas Kamonas: **MIG-LITAS RYTAS**, 166 pusl., kaina \$2.50. Gaunama Ke-leivio administracijoje.

Jeronimas Ignatonis, **LŪ-ZIAI**, 301 psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, **NE-MUNO SŪNUS**, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, **NE-MUNO SŪNUS**, II tomas, 428 psl., kaina \$4.00.

Sally Salminen, **KATRY-NA**, romanas, laimėjęs Svedijos literatūros premiją, 291 psl., kaina \$5.00.

Petr. Tarulis, **VILNIAUS RŪBAS**, 495 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais viršeliais \$3.75.

Jurgis Gliuda, **DELFINO ZENKLE**, premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$2.50.

Albinas Baranuskas, **KARKLUPENUOSE**, premijuotas romanas, 224 psl., kaina \$2.50.

Kazys Alėnas, **UPE I RYIUS, UPE I ŠIAURĘ**, romanas I dalis, 325 psl., II dalis 302 psl., kiekvienos dalies kaina \$3.00.

Alė Rūta, **KELIAS I KAIRĘ**, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Volertas, **GY-VENIMAS YRA DAILUS**, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kaina \$2.50.

Vytautas Volertas, **UPE TEKA VINGIAIS**, romanas 332 psl., kaina \$3.50.

Vacys Kavaliūnas, **KAL-NŲ GIESME**, premijuotas romanas, 201 psl., kaina \$2.50.

Kazys Plačėnis, **PULKIM ANT KELIŲ...**, romanas iš kun. Strazdelio gyvenimo, II laida, 160 psl., kaina \$2.00.

Jurgis Gliuda, **SIKSNO-SPARNIŲ SOSTAS**, premijuotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina \$2.50.

Juozas Kralikauskas, **TIT-NAGO UGNIS**, premijuotas romanas, 205 pusl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas: **LIEP-TAI IR BEDUGNĖS**, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Alantas: **TARI-OVIEJŲ GYVENIMŲ**, 462 pusl., kaina \$4.50.

Juozas Svaistas: **ZIOB-RIAI PLAUKIA**, romanas iš knygnešio kun. M. Sida-ravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas: **VIENI SI MEDZIAI**, 117 psl., kaina \$1.50.

Pranas Naujokaitis: **U-PELIAI NEGRĮŽTA I KALNUS**, 509 pusl., kaina \$5.00.

Mindaugo Nužudy-mas, Juozo Kralikausko premijuotas romanas, 246 psl., kaina \$3.

LABAI IDOMŲS

ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

VERGIJOS KRYŽKE-LIUOSE, Sibiro kankinės Stefanijos Rūkienės tremties atsiminimų atsiminimų I tomas, 443 psl., kaina minkštais viršeliais \$5, kietais \$6.

Viktoras Biržiška, **DEL MŪŠŲ SOSTINES**, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSĖDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00.

DU MEDINIAI IR TRYS GELEZINIAI KRYŽIAI, Antan'o Šukio atsiminimai iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų, 376 psl., kaina \$3.00.

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00.

DIENOJANT, Kipro Bielino, 464 psl., kaina \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielino, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

ATSIMINIMAI IR MIN-TYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MIN-TYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl., kaina \$5.

VYSKUPO P. BUCIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kap-cinskas, 273 pusl., kaina \$3.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina \$3.50.

KĄ LAUMES LEMĖ (apie Salomėją Nėrį), Pet-onėlės Orintaitės, 234 psl., kaina \$3.

PALIK ASARAS MASK-VOJE, Barboro, Armonienės, 253 psl., kaina \$3.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDZIŲ, Petronėlės Liudziūnienės, 88 psl., kaina \$1.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

DANGUS DEPRESYSE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Svaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

ZVILGSNIS I PRAEITĮ, K. Zukio, 476 psl., kaina \$5.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Tegul bus pagarbintas, Maiki!

— Tebūna gera diena, tėve!

— Geras tavo noras, Maiki, ale žinai, kad gerų dienų jau nebus.

— Žinau, tėve, kad ateina žiema ir šalčiai; bet ji praeis, ir vėl turėsime pavasarį.

— Ne apie tai aš kalbu, Maiki. Aš noriu pasakyti, kad rusikai pradeda kalbėti su čainais apie ugdas. Ir gali būti, kad susifrentaus. Tai šlektos naujienos, Maiki.

— Sakyk: blogos žinios, o ne "šlektos naujienos".

— Olrait, galiu pasakyti ir taip, kaip tau patinka; galiu pasakyti, kad tai blogos žinios.

— Bet kodėl jos blogos?

— Ar tu nesupranti, kad Maskva gali pasibučiuoti su Pekinu?

— Aš tai suprantu, tėve, bet aš nematau, kodėl mes dėl to turėtume lipti po lovą.

— Gali būti dar blogiau, Maiki.

— Bet pasakyk, kodėl?

— Nu, juk tu žinai, kad svietas visada bijojo geltonojo Azijos maro. O jeigu vienas maras buvo baisus, tai kas būtų, jeigu dvi tokios pavietrės susivienytų?

— Apie kokias "pavietres" tėvas kalbi?

— Aš kalbu apie Azijos pavietres, Maiki. Juk žinai, kad rusių komunizmas taip pat iš Azijos atėjo, tik rusių yra raudonas, o čainių geltonas.

— Niekus kalbi, tėve.

— Maiki, aš kalbu teisybę. Neseniai ir gazietose buvo rašyta, kad maskolių komunizmas — tai iš Azijos atėjęs raudonas maras. Galiu pasibažyti, kad taip buvo parašyta.

— Bet tai netiesa, tėve. Iš tikrųjų dabartinio komunizmo idėja gimė Europoje ir iš Europos pasiekė Aziją.

kariauja tarp savęs, čia dar nepuolimo sutartis, kad galėtų nuo kitų apsiginti arba kitus užpulti. Bet nieko nėra be priežasties, tėve. Ir kiek vienam karui yra priežastis. Priežasčių būna visokių. Gali būti religija, gali būti kerštas, gali būti politika, gali būti patriotizmas ir gali būti tautos noras atsiimti tai, kas buvo iš jos seniai išplėsta. Kinija taipgi buvo apiplėšta. Ją plėšė daugiau sia europiečiai. Anglija iš šiandien valdo Hong Kongą, kuris buvo atimtas iš Kinijos. Nemažai Kinijos žemių valdo ir rusai. Iki šiol ji ty lėjo. Bet kai dabar Kinija pakilo patriotiškas komunizmas, kuriam įsigalėti padėjo Rusijos komunistai, tai kiniečiai pradėjo reikalauti kad Rusija tas žemes jiems grąžintų. Rusija atsakė: todėl prasidėjo ginčai ir pašieny imta šaudyti. Štai, tėve, kur tas šuo yra pakastas. Bet jis pakastas labai seniai, todėl kyla klausimas, ar ver ta dėl to šaudyti? Rusai pa siūlė kiniečiams spręsti šitą ginčą derybomis. Ir kiniečiai sutiko. Piktą agitaciją vienu prieš kitus jau nutilo. Kiniečiai jau nevadina rusų "barbarais". Gal ir susitais kas neatims.

— Bet kaip tu rokuoji, ar Paleckis mane įleisti? Ma tai, aš nenoriu Amerikoje mirti: norėčiau į Plungę pa- važiuoti, jeigu įleisti.

— Gal įleisti. Bet tėvui — Tenai galėtum gauti geriau tikty Vilnius, negu vietą muziejuje.

— Plungė.

— Kodėl Vilnius?

— Tenai galėtum gauti geriau tikty Vilnius, negu vietą muziejuje.

— Plungė.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

Marijona arba ilga nuostabi kelionė

Lakios vaizduotės meksikiečiams niekuomet netrūko, ir jie tą žolelę jau seniai romantiškai vadina mergaitės vardu "Maria-Juana", atseit, "marijuana"; ispaniškai tai taria "marichuana", o todėl dažnai ir rašoma "marihuana".

Pravardė prigijo, persikėlė per Rio Grande upę, išplito šiaurinėje Amerikoje, o iš ten kone po visą pasaulį. Amerikiečiai pavadinimą dargi suanglino ir dažnai sako "Mary Jane". Lietuviškai tai būtų "Martytė Jonė", o gal ir "Marijona"...

Bene seniausias pavadinimas yra arabiškas — "hašiš", nors šiaurės vakarų Afrikos arabai (Alžirioj, Tunise, Maroke, Tanzyre) sako "khiif". Anglosaksuose šneka mojoje kalboje išpopuliarėjo aibė kitų pavadinimų: "pot", "tea", "staff", "grass", "hash" ir kt. Daugelis šitų pavadinimų išplito ir ne angliškai kalbančiuose kraštuose, o lietuviai, ypač Amerikoje, jau spėjo susikurti kaltinių vertimų ir sako: "arbatą", "žolę", kartais "potas" arba tiesiog "marihuana". Liaudis sako:

kaip pavadinsi — nepagadinsi,

o visa šita pavadinimų gausybė iš tikrųjų ir apibūdina vieną ir tą patį dalyką, būtent, tetrahydrocannabinolį, kuris sutrumpintai žymimas raidėmis THC. Tai terpeninui giminingas junginys, randamas vadinamųjų indėniškųjų kanapių (lotyniškai: Canabis sativa) viršutiniuose lapuose ir stagaruose. Šitos kanapės išauga iki dviejų metrų aukščio, tačiau sužydėjus, THC kiekis jose palaipsniui mažėja ir išnyksta.

THC yra svaigalas, žmonėms pažįstamas ir vartojamas jau tūkstančius metų, ypač Viduriniuose Rytuose ir Azijos kraštuose. Išdžiovinti ir sumulkinoti indėniškųjų kanapių lapai ir stagarai šiandieną vadinami marihuana, kuri paprastai maišoma su tabaku ir rūkoma. Sugrįžta ir koncentruota marihuana vadinama hašišu. Iš tikrųjų hašišas yra tų kanapių sakai arba derva: ryškiai žalsva,

stipriai kvėpianti košelė.

Iš penkių su puse centnerio marihuanos pagaminamas vienas svaras hašišo. 0.2 gramo hašišo jau pakanka apsisvaiginti. Hašišas, kaip sakytą, paprastai rūkomas sumaišytas su tabaku, nors kartais jis ir valgomas, ypač Rytų kraštuose.

Marihuana arba hašišas, atseit, THC, labiausiai, kone visuotinai buvo vartojamas musulmonų kraštuose, kuriuose islamas draudė vartoti alkoholį. Vakaruose — Europos ir šiaurinės Amerikos kraštuose — marihuana iki pastarųjų dešimtmečių beveik visiškai nebuvo žinoma. Iš "palsaptingųjų" Rytų buvo atkeliavęs egzotiškas ir spalvingas įvaizdis apie hašišą, susidarytas daugiausia iš romančių pasakojimų apie Arabiją, iš "1001 nakties" vertimų į Europos kalbas ir iš panašių kitų ne labai dalykiškų šalinių. Tiesa, pavienių hašišo vartotojų Europoje atsiradavo ir seniau, vienas žinomiausių bene bus didysis 19-jo amžiaus prancūzų lyrikas Charles Baudelaire, kuris hašišo sukeltą svaigulį pavadino "ilga nuostabi kelionė"...

Pastaruoju metu marihuana nuostabiai išpopuliarėjo Vakaruose. THC sukeltų "ilgų nuostabių kelionių" mėgėjais pirmoje eilėje yra milijonai jaunų žmonių tiek Vakarų Europoje, tiek šiaurinėje Amerikoje.

Šiais metais buvo

apklausinti studentai

šešiuose įvairaus profilio JAV universitetuose ir kolegijose. Studentams buvo pateiktas klausimas: "Ar rūkai marihuaną ir ar žadi ateityje ją rūkyti?" Į tą klausimą teigiamai atsakė net 42 nuosimčiai studentai iš San Francisco, 37 nuosimčiai studentai iš Pembroke, 34 nuoš. iš Bryn Mawr ir po 2 nuoš. studentai iš Illinois ir Alabamos universitetų. Vyru studentų nuosimčiai, į tą klausimą atsakiusių teigiamai, šiek tiek skyrėsi: 17 nuošimčių iš San Francisco, 41 nuoš. iš Brown, 9 nuoš. iš Illinois ir 14 nuoš. iš Alabamos universitetų.

Turint omenyje, kad įstatymai marihuaną rūkyti draudžia ir kad sugautieji gali būti baudžiami kalėjimu, nurodytieji nuosimčiai laikytini labai aukštais. Tikslūs duomenys nėra paskelbti, juos surinkti tur būt, apamai būtų beveik neįmanoma, tačiau niekas neabejoja, kad šiaurinėje Amerikoje šiuo metu milijonai rūko marihuaną. Pasak Londono dienraščio "The Guardian", bent mi-

— Kodėl Vilnius?

— Gal įleisti. Bet tėvui — Tenai galėtum gauti geriau tikty Vilnius, negu vietą muziejuje.

— Plungė.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

— Olrait, pamislysiu.

lionas Britanijos gyventojų yra rūkę. Skačiuojama, kad maždaug kas dešimtas Londono studentas

vieną ar du kartu savaitėje

užtraukia "arbatos" dūmą, o snobizmu išgarsėjusioje Etono gimnazijoje neseniai dešimt penkiolikamečių buvo sugauti rūkant "žolę".

Praeitą vasarą ir Vakarų Vokietijos spaudoje buvo iškelti faktai apie marihuaną rūkantį jaunimą. Išryškėjo, kad jaunimo organizacijų vasaros stovyklose buvo paplitęs hašišo vartojimas.

(Bus daugiau)

Raymond Anthony, 55, Baltimore; Ronald Rohle, 22, Michigan City, Ind.; Robert Sandlin, 19, Vernon, Tex.

Thomas Boynton, 32, Kalamazoo, Mich.; Joseph Crawford, 28, Jacksonville, Fla.; T. G. Washington, 20, Gary, Ind.

Šie šeši oro piratai buvo pagrobę lėktuvus ir privertę juos nusileisti Kuboje. Neradę tenai "aukso kalnų" jie dabar sugrįžo į JAV ir čia bus teismo baudžiami už padarytus nusikaltimus. Jiems gresio ilgų metų kalėjimas.

Maloni naujiena knygų mėgėams!

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondas yra išleidęs vertingų knygų. Jis, norėdamas, kad tos knygos greičiau paplistų mūsų visuomenės tarpe, nutarė

JŲ KAINAS SUMAZINTI
DAUGIAU NEGU PER PUSĖ.

LIETUVA BUDO, Lietuvos nepriklausomybės akto pasirašytojo Stepono Kairio atsiminimų I tomas, 416 psl. Čia įdomiai pavaizduojamas lietuvių tautinio atgimimo laikotarpis iki 1905 metų. Priede daug dokumentų \$2.00.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio atsiminimų II tomas, 480 psl.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

DIENOJANT, žymaus veikėjo, knygnešių karaliaus staus Kipro Bielinio atsiminimų I tomas, 464 psl. Knygoje vaizduojamas spaudos draudimo metas, knygnešių laikai, jų organizacija ir kt., pridėta daug dokumentų

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio atsiminimų II tomas, 592 psl. Knygoje vaizduojamas 1905 m. revoliucijos sąjūdis Lietuvoje — pirmieji revoliuciniai "pamokslai", savos valdžios kūrimas, didieji dvarų streikai ir kt. Priede daug įvairių dokumentų.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, parašė Kipras Bielinis, 309 psl. Joje vaizduojama aprašoma komunistų teroras pabaltiečiai vergų stovyklose ir kt.

Kaina buvo \$2.50, dabar 75 centai

Jei bet kuri iš šių knygų prašoma pasiųsti paštu, tai pridedama po 30 centų už kiekvieną.

ĮSIGYKITE SIAS ĮDOMIAS KNYGAS!

Ką tik gavome:

Pranešame skaitytojams, neseniai išleistų knygų:

Tau, sesute, Prano Lemberto gyvenimas, kūryba, prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina minkštais viršeliais \$3, kietais — \$4.

Šeštoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 17 autorių, 400 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75.

Smilgos, A. Giedriaus 15 apsakymų, 204 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

Gatvės berniuko nuotykių — R. Spalio apysaka jauniui ir senimui, II laida, 527 psl., kaina \$4.

Milfordo gatvės elegijos, kad Keleivio administracijoje didelį susidomėjimą sukėlęs poeto Jono Aisčio straipsnių rinkinys. Kaina minkštais viršeliais \$2.55, kietais viršeliais — \$3.75.

Draugas don Camillo, įdomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Be to, esame gavę nedidelį kiekį teisininko P. Šulo parengto leidinio "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

Oliantės pušys, Halinos Didžiulytės - Motinakienės 17 trumpų vaizdelių - apybraižų, 176 psl., kaina \$2.50.

Prisikėlimas, romanas, parašė Alė Rūta, 205 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Nužemintųjų generacija, egzilio pasaulėjautos eskizai, parašė Vytautas Kavolis, 77 psl., kaina \$2.

Varpas nr. 8, 206 psl., kaina \$2.50.

Massachusetts gyventojai prie šių kainų turi dar primokėti 3% (po 9 centus) Sales tax.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistinės istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Zemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juožas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

psl., kaina 50 centų.

Zalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 10 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socializmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunistas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai.

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu paroduodamos už \$2.

MOTERŲ SKYRIUS

A. SOLZENICINAS

Stabai turgaus aikštėje

Vertė dr. Domas Jasaitis

(Tęsinys)

Jis visuomet buvo toks tylus palatoje, o dabar kalbėjo nepaprastai laisvai. Galima buvo manyti, kad viešas kalbėjimas buvo jo kasdieninis užsiėmimas.

— Jie naikino veikalus, kuriuos parašė didieji mokslininkai. Jie keitė mokymo planus. Puiku. Aš sutikau su visu kuo. Jie patarė, kad mes suderintume anatomiją, mikrobiologiją su vieno nemokšos agronomo ir vieno sodininkystės eksperto teorijomis. (Nemokša agronomas buvo Trofimas Lysenko. Jis dominavo sovietų biologiją iki 1964 m. Jis sunaikino savo šakundimais daugelį mokslininkų. Sodininkas buvo Ivanas Mičurin, naujų vaisinių medžių veislės augintojas. Vetr.). Bravo! Aš sutikau! Aš lalsavau už. Ne. To buvo permaža. "Ar nesutiktumėte atsisakyti asistentūros?" — "Gerai." Aš nesiginčijau. Aš nutariau paruošti naujus metodus biologijos dėstymui mokyklose. Tačiau mano pasiaukojimas nebuvo priimtas. Iš manęs atėmė visus darbus. Labai puiku, aš sutikau būti knyginku tolimajame Kokande. Aš ilgai traukiau. Vis dėl to aš esu gyvas ir mano vaikai baigė universitetą. Bet tuomet knyginkai gavo slapta valdžios instrukcijas: sunaikinti keturių autorių knygas. Puiku. Tai nebuvo mums nauja. Ar prieš dvidešimt penkerius metus aš nebuvau paskelbęs, kad reliatyvumo teorija yra kontrrevoliucinis obskurantizmas? Tad aš padariau sąrašą. Mano partijos sekretorius ir ypatingo skyriaus atstovas jį pasirašė. Ir mes kimsome knygas į krosnį... Į krosnį visas genetikas, kairiąją estetiką, etiką, kibernetiką, aritmetiką...

Jis vis dar galėjo juoktis, tas išprotejęs varnas.

— Kodėl kurti laužus gatvėje? Nereikalinga histrionika! Leiskite tai padaryti ramiam kaimelyje, leiskite sumesti knygas į krosnį. Krosnis mus šildo... Visgi pavyko išsaugoti šeimą. Mano dukta yra provincinio laikraščio redaktorė. Ji net parašė lyriškus eilėraščius:

Ne, aš nenoriu trauktis!

Prašyt pasigailėjimo aš negaliu.

Jei lemta mums kovoti, — tai kovokim,

Kaip darėme pas tėvą po stalų.

Ligonio chalatas atrodė kaip pora bejėgių sparnų.

— T-a-i-p, aš sutinku, — tik tiek galėjo pasakyti Kostoglotovas. — Jūsų gyvenimas nebuvo lengvesnis už mano.

— Iš tikrųjų taip, — pasakė Sulubinas, gaudydamas orą. Jis atsisėdo patogiai ir pradėjo ramiau kalbėti: — Aš labai norėčiau atspėti šitų kintančių istorijos laikotarpių mįslę. Laik trumpų dešimties metų visa tauta netenka socialinės paskatos ir padrašinancio akstino. Gal teisingiau būtų pasakyti, kad, akstinui išnykus, ženklas plius pakito į ženklą minus, iš drąsos į bailumą. Jūs žinote, aš esu bolševikas nuo 1917 metų. Aš atsimenu, kaip mes puolėme ir išvaikėme socialrevoliucionierių ir menševikų sovietus Tambove, nors mūsų vieninteliai ginklai buvo pora pirštų, kuriuos mes įkišė į burną triukšmingai švilpdavome. Aš kovojau pilietiniame kare. Jūs žinote, mes nesaugojome savo gyvybės, mes buvome laimingi, atiduodami ją už pasaulinę revoliuciją. Kas atsitiko su mumis? Kaip galėjome mes taip pasiduoti? Kokia buvo pagrindinė priežastis, nustatanti mūsų žlugimą? Baimė? Miesto aikštės stabai? Teatro stabai? Tebūnie taip. Aš esu mažas žmogutėlis, bet kaip Nadežda Konstantinova Krupskaja? (Lenino našlė. Vert.). Ar ji nesuprato, ar ji nematė, kas aplink darėsi? Kodėl ji nepakėlė savo balso? Net vienas jos pareiškimas būtų turėjęs mums didžiausios reikšmės. Žinoma, galbūt, jai tektų už tai sumokėti gyvybę. Bet gal mes būtų me pasikeitę, gal būtume pasipriešinę ir sustabdę įvykių griūtį? O kaip Ordžonikidze? (Senas bolševikas, Sovietų Sąjungos industrializacijos vykdytojas, nusižudė 1937 m. Vert.). Jis buvo tikras žmogus - aras, ar ne? Jo nepalaužė Šlielburgo tvirtovės kalėjimas ir išstrėmimas į Sibiro katorgą. Kaip jį sukludė pasisakyti tik vieną vienintelį kartą prieš Staliną? Bet ne, Jis apsisprendė mirti paslaptingose aplinkybėse arba nusižudyti. Ar čia drąsa? Pasakykite man, prašau!

— Kaip aš galėčiau būti tas, kuris jums tai pasakytų, Aleksiejau Filipovičau? Kaip aš galėčiau? Jūs išaiškinkite tai man, — tarė Olegas.

Sulubinas atsiduso ir bandė pakeisti savo padėtį ant suolo. Tačiau, kaip jis besėdėjo, vistiek jautė skausmus.

— Dar yra daugiau mane dominančių dalykų. Štai čia. Jūs gimėte po revoliucijos, bet jie įmetė jus į kalėjimą. Puiku, ar jūs nustojate tikėti socializmu, ar ne?

Kostoglotovas miglotai nusišypsojo.

— Aš nežinau. Įvykiai būdavo tokie diržingi. Kaikada būdavo nuolūnami toliau, nei buvo norima, iš gyno įnirsimas.

(Bus daugiau)

Mergaitės Duguets tėvai iš St. Bandry, Prancūzijoje, kurie už savo pagrobimą 3 metų amžiaus dukrą turėjo sumokėti grobikams 180,000 dolerių išpirkimo sumą.

Marino Raffaello Minichiello, kuris nusivare TWA lėtvą iš Los Angeles į Romą, 80 metų amžiaus tėvas, gyvenęs netoli Romos. Jis ranka rodo kalėjimą, kuriame yra uždarytas jo sūnus, su kuriuo jam dar neleistu matytis.

I. KRYLOVAS

Vertė Jonas Vabaitis

ŠMEIZIKAS IR GYVATĖ

Kipų dėl plepalai tučiai paskysta,
Kad dėgingumo jie visai nepripažįsta,
O tiesą bet nekartą taipgi jie išvysta.
Aš pavyzdį dėl to čionai pateiksiu.

Kazin kuria proga jau pragare kadaise
Gyvate ir šmeizikas didingoj gretoj ejo —
Jie viens antram užlįsti už akių norėjo,
Na, ir triukšmą dėl to pradėjo,
Katram jų prieškai malonė eiti tenka.

Pirmumas pragare tačiau priklausė tam,
Savajam artimui labiau kas kenkė.
Taip šiam ginč, didžiai karštam,
Gyvates prieškai jukė,
Liežuvių kyčiojo šmeizikas,
O prieškai savą gyliu gyvatę gyrė.

Ir šnyptė — niekados
Nedovanos tokios skriaudos:
Visa jėga į priekį šliaužė, yrė.
Dėl to šmeizikas itai tik iš paskos.

Bet Belzebubas šio pakęsti negalėjo,
Ir kad šmeiziko pusę palaikytų,
Gyvate atitraukt atgal turėjo,
Pareikidamas: "Vertę darbų tavų polnytyų
Paneigti negaliu. Be priešiško bet balso
Pirmumas jam priklauso.

Pikta tu, tavo ir gyls mirtingas,
Ir, kai arti, tu pavojingas.
Ne kartą kandi tu be kaltės,
Bet ar iš tolo tu gali įgelti,
Kaip itai šmeiziko
Piktam liežuviui kad pritiško?
Nuo jo nepasislėpsi tu nei už kalną,
Neigi už jų gelmenų.
Be abejo žalos čia pirmenybė jo.
Tad šliaužkie iš paskos ir būk ramus!" pasakė.

Šmeizikas pragare garbesnis už gyvatę.

Lietuviški patiekalai

Amžinai abejojantieji, įtaringieji dažnokai nusiškiną, kad tikrų lietuviškų patiekalų nesą. Sako, kad kas skanesnio, smailių gomurį pakutenancio patiekiamo lietuviškose valgyklose ar lietuvių šeiminiškių padedama ant stalo, iš tiesų nėra jau tokie grynai lietuviški patiekalai, dauguma tokių valgių ir gėrimų esą bendri ir lenkams, ir latviams, be to, dar gudams, neretais atvejais ir rytų vokiečiams. Grynai lietuviškų valgių ir gėrimų nesą jau taip gausu, o ir tie patys išlepintų gomurių savininkų neperdaugiausią tesužavi.

Turėtume, gal būt, pripažinti, kad populiariausi, atseit, lietuviuose labiausiai paplitę ir mėgtami valgiai bei gėrimai iš tikrųjų nėra koks nors išskirtinis lietuviškas išradimas. Va, rūgštus pienas su bulvėmis arba rūgščių kopūstų sriuba mielai valgomi ir "savais" laikomi iš tikrųjų nemažoje geografinėje erdvėje, maždaug visoje šiaurinėje, rytinėje ir vidurio Europoje, nuo Uralo iki Dunojaus, nuo Suomijos iki Juodųjų jūrų. Na, o tokie lietuviuose mėgtami patiekalai, kaip cepelinai arba kugelis žmonėse niekados nėra grynai lietuviški pavadinimų nesulaukė.

O vis dėlto, matyt, turime ir grynai lietuviškų patiekalų. Ir ne taip jau mažai jų turime. Lietuviškojo kaimo šeiminiškės buvo išradingos, o jų išradinumą skatino pati buitis. Maisto produktų įvairovė lietuviškasis kaimas pasigirti negalėjo, ko ne viską, ką šeiminiškė padėdavo ant stalo, tekdavo pasigaminti ir užsiauginti nuosavomis rankomis. O iš to iš tikro gana riboto produktų skaičiaus lietuviškos patiekalų įvairovė.

Šiais metais Lietuvoje, įvairiuose kaimo rajonuose, organizuojami vadinamieji lietuviškų valgių etnografiniai konkursai. Tų konkursų pavadinimas skamba pernelyg biurokratiškai, netgi pretenzingai moksliskai, kas, gal būt, aplamai gana būdinga šių dienų lietuviškajai kasdienybei. Tačiau tuose konkursuose išryškėjo viena eilė senų, tipiškių lietuviškų valgių ir gėrimų receptų. Deja, ne visi jie yra labai praktiški, ypač svetur gyvenančioms šeiminiškėms. Iš kur gi, sakysim, Vakarų didmiestyje, kur nors Muenchene, Londone ar New Yorke lietuviškas gaus rūgšties duonos raugo?

Kai kuriuos tokių lietuviškų patiekalų aprašus čia spausdiname. Gal būt, lietuviškas ir svetur savo šeimai ir svečiams norės nustebinti ir, vėlto "Heinzo" konservų arba kokio nors "Knorr" miltelių, pagamins tai, kuo jau mūsų seneliai gardžiusi...

GRYBAI

Grybai iš tiesų yra skanesnės, o grybų karaliumi, tur būt, visos šeiminiškės ir visi smailižiai laiko baravyką. Bent Lietuvoje. Svetur, deja, tų baravykų gauti ne visuomet ir ne visur lengva. Tačiau nemaža baravykiškų patiekalų, matyt, galima paruošti ir su kitais, rinkoje lengviau gaunamais grybais.

Džiūtkas grybų rasalas

Nuplauti penkis džiovintus baravykus, imti vieną šaukštą miežinių kruopų pusę vidutinio burokėlio (žalio). Užpilti 1 litr. (kvartą) vandens. Išvirti. Bailingiant virti, supiaučius įdėti silkę, svogūną, pipirų, lauro lapelių, cukraus, druskos. Duoti su ragaliu ar keptom bulvėm.

Joniškietiški grybų lašiniai

Imti slėgtus, raugintus arba džiovintus grybus. Sumalti mėsa malti masinėle, pridėti svogūno, pipirų, druskos ir truputį lašinių. Šitaip paruoštą grybų įdarą įdėti į padarytą tešlą ir išvirti. Valgyti karštas.

SRIUBOS

Zarasiečių ruginė sriuba

Ruginius miltus užpilti verdančiu vandeniu ir maišyti, kol putra pasidaro saldi. Po to troškinti krosnyje. Pridėti truputį cukraus ir padėti įrūgti. Valgyti su keptom pupom ar su sausom bulvėm.

Šakiškietiškas rasamokai

Imti vieną litrą (kvartą) vandens, trečdalį litro burokų rūgšties, 200 gramų (7 uncijas) augalinio aliejaus, pipirų, lapelių, svogūnų ir 10 bulvių. Virtus susmulkintus burokėlius pakepinti su aliejumi ir svogūnais, įdėti į verdantį vandenį ir supilti rūgštį. Prie sriubos duoti tuose pačiuose barščiuose virtas bulves.

Suvalkietiškas čiolakas

Nusunkti šutintas bulves. Svogūnų galvutes sutrinti su druska, pridėti pipirų, lauro lapelių ir užpilti tuo karštu skystimu. Įdėti žalių smulkiai supiaustytų svogūnų, krapų. Valgyti su karštomis šutintomis bulvėmis. Zarasiečių senovinė sriuba.

Imti šalto nevirinto vandens, pagal skonį pridėti druskos, priaustyti svogūnų, juodos duonos ir pagerinti aliejumi.

Šakiškietiški kiskio kopūstų sriuba

Į šaltą vandenį įdėti morką ir svogūną. Kai vanduo užverda, įdėti pipirų, lauro lapų. Pusvalandį pavirinus, nukosti prieskonius ir sudėti nukintus nuo kotukų ir nuplautus žuikio kopūstus. Pavirinti 10-20 minučių. Druską dėti baltinant. Valgyti galima šiltą ir šaltą.

Gelgaudiškietė A. Jakienė siūlo tokį patiekalą, atrodo tikrą skanėstą:

— Paimu rūkytą kumpį, išmirkau, apverdu, po to atšaldžiusi aptepu duonos tešla ir pašauju po krosnim...

Šiuo receptu pasinaudoti išelvijos šeiminiškės gali sudaryti didelių galvosūkių. Žinia, rūkyto kumpio jos nepristiga, bet duonos tešla Lietuvoje suprantama, kaip raugintos rūgšties duonos tešla. O iš kur tokios tešlos gauti? Gal būt, išradingos

šeimininkės svetur vis dėlto susiras išieitį?

(zam)

(Bus daugiau)

STALINO DUKTERS LIGONINĖ INDIJOJE

Kaip žinome, Stalino dukterė Svetlana pabėgo iš Sovietų Sąjungos ir dabar gyvena JAV netoli New Yorko. Ji dalį už savo knygas gauto atlyginimo paskyrė įvairiems labdarybės tikslams. Tarp kitko, ji davė 240,000 dolerių pastatyti 35 lovų ligoninę Indijos miestelyje, kur gimė jos miręs vyras, ir pažadėjo kasmet duoti po 14,000, kad būtų užtikrintas ligonių gydymas veltui.

TRUMPI SIJONAI — KLASINIAI PRIEŠAI

Trumpų sijonų klausimas Sovietų Sąjungos netokiame laikraštyje, kaip "Literaturnaja Gazeta". Vieni ten reikalauja griežtų bausmių už tokių sijonų dėvėjimą, o kiti pasisako už nuolaidumą.

Vienas smarkus mini-sijonų priešininkas palygino juos su klasiniais priešais ir pasiūlė su trumpais sijonais pasielgti taip, kaip buvo pasielgti su dvarininkais.

Redakcija pastebi, kad laišku tuo klausimu gaunanti labai daug ir dauguma "visai rimtai pasisako už baudimą pasirodžiusių gatvėje su trumpu sijonu, nes toks elgesys yra lygus chuliganizmui". O už chuliganizmą baudžiama pinigine bauda bene 30 rublių, gi už didesnius jo pasireiškimus dar ir kalėjimu.

MOTERIS—HARTFORDO BURMISTRAS

Connecticut valstijos sostinės Hartfordo burmistru vėl išrinkta moteris Ann Uccello. Ji tas pareigas ėjo ir iki šiolei.

Per pastaruosius rinkimus Alfredo Slominski vos vos nepateko į Buffalo, N.Y., burmistru, o Louise Day Hicks Bostono kandidatavo į miesto tarybą ir gavo daugiausia balsų.

10 MILIONŲ RAGAVO MARIHUANOS

Gallupo institutas surinko atsakymus į klausimą "Ar jūs kada nors ragavote marihuanos?" tarp vyresnių kaip 21 m. amžiaus. Jie yra tokie: iš šimto 21-29 m. apklaustųjų 12 buvo ragavusių. Vyresnių tarpe to svaigalo ragavusių yra mažiau. Pavyzdžiui, iš šimto 30-49 m. tik 3, o iš vyresnių kaip 50 metų tikait 1.

Marihuaną vartojančių vyrų yra tris kartus daugiau negu moterų. Ją daugiausia vartoja asmenys su aukštesniu mokslu.

Samos salo, Polinezijoje gyventojai neturi žodžių "tėvas" ir "motina". Vakarai tėvus vadina vardais.

GERIAUSIA DOVANA!

Dovanokite savo draugams ir bičiuliams motiną Kelsio prenumeratą. Jums atsis tik \$5, o tas, kuriam ji bus dovanota, per metus kas savaitę gausdama Kelso, jį, kas tikrai stebina.

Vietinės žinios

Mano padėka

Reiškiu gilią padėką man puikias pagerbtuves surengusiam komitetui (A. Čaplikui, S. Janeliūnui, A. Andriulioniui, J. Lekui, S. Sandaros 7 kuopai), P. Viščiūnui už iškilmingą maršą, solistui S. Liepai, kartu su visais svečiais sugiedojusiam Lietuvos ir Amerikos himnus ir Ilgiausių metų pianistui V. Vasyliūnui, kleb. kun. A. Baltrušūnui, sukalbėjusiam maldą, sveikinusiems žodžiu SLA prezidentui P. Dargiui, sekr. B. Pivarūnui, prof. kun. A. Kontautiui, adv. Z. Šallinienei, A. Škudžinskiui, S. Subatienei, A. Tumui, B. Bajerčiui, sūnui J. Tumavičiui ir sveikinusiems laiškais bei telegramomis, įteikusiems dovanų, ypač p-lei Lorraine Harris ir Cassie Janeliūnienėi, užauginusioms medį, kuris davė vaisių net už \$300. Dėkoju visiems, kurie davė skelbimus programai, laikraščiams, kurie rašė apie tas pagerbtuves.

Kadangi pagerbtuvėse buvo apie 300 žmonių, tai, negalėdama kiekvienam atskirai padėkoti, šiuo būdu prašau priimti mano nuosirdžią padėką.

Dėkoju ir Sandaros Mote-ry Klubui, kurio narės daug dirbo, kad galėtų taip gražiai visus svečius priimti. Ačiū toms gabioms rankoms, kurios padarė tokį didelį tortą, kuriame buvo spalvotai išrašytas Lietuvos himnas. Lietuviškas ačiū visiems.

Jadvyga M. Tumavičienė

Mūsų padėka

Nuosirdžiai dėkojame visiems šioms daug dirbusiems bičiuliams, ruošiant S. Michelsono ir V. Anestoso pagerbtuves spalio 19 d.:

Aliukonienei, Armonauskienei, Audickienei, Dapkienei, Devulienėi, Harrienei, L. Eidukienei, Janeliūnienėi, Peihienei, Matulevičienėi, Meigienei, Zinskienei, Devuliu, Marcellioniui, Stankui ir Vinciuui.

Šia proga pranešama, kad laimėjo šie asmenys: J. Connor (800), M. Baliukonis (752), Marcellionis (1287), S. Baleiša (161 ir 631), S. Vadelis (884), P. Milleris (1164), kun. Baltrušūnas (201), Jadv. Tumavičienė (1330) ir S. Janeliūnas (418).

Komisijos vardu
V. Jekimas

Kariuomenės atkūrimo minėjimas

Lietuvių Veteranų S-gos "Ramovės" Bostono skyrius rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo 51 m. sukakties minėjimą lapkričio 23 d., sekmadienį, tokia tvarka:

a) 10 val. ryto pamaldos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone;

b) 11 val. minėjimas per Lietuvių Radijo valandą;

c) 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos II aukšto auditorijoje iškilmingas posėdis. Kalbės aktyvus amerikiečių politinėje ir prieškomunistinėje veikloje LB prezidento narys Vilijus Braženas iš Water-town, Conn. Jo tema: "Pasaulio politinė bei karinė situacija ir Lietuva".

Meninę programą atliks:

a) Skautės suvaidins literatūrinį-muzikinį vaizdelį "Prie partizano kapo";

b) Bostono vyrų oktetas (Vytautas Dambrauskas, Norbertas Lingertaitis, Helmutas Lingertaitis — tenoras, Vytautas Bruzgas, Richardas Lizdenis — baritonai, Pranas Šimkus ir Vytautas Eikinas — bosai), vadovaujamas komp. J. Gaidelio, atliks naują dainų programą.

Lietuvių organizacijos pamaldose ir minėjime salėje dalyvauja su savo vėliavomis.

Po minėjimo — šokiai ir vaišės.

Visus Bostono ir apylinkė lietuvius maloniai kviečiame minėjime dalyvauti.

"Ramovės" Bostono skyr.

valdyba

Bostono

PARENGIMŲ KALENDORIUS

So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos šurum-burum įvykis lapkričio 16 d. draugijos patalpose.

Lapkričio 23 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėje Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas, kurį rengia Lietuvos Veteranų S-gos Ramovės skyrius.

Lapkričio 30 d. 3:30 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėje Šv. Petro lietuvių parapijos choro koncertas, dalyvaujant solistui Stasiui Barui.

Gruodžio 6 d. 8:30 val. vak. Jordan Hall Izidoriaus ir Vytenio Vasyliūnų koncertas.

Gruodžio 7 d. 3:30 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėje Benedikto Povilavičiaus dainų ir arių recitalis.

Gruodžio 14 d. 4 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėje LB Bostono apylinkės valdyba ir Bostono ateitininkai sendraugiai rengia prezidento Aleksandro Stulginskio minėjimą.

Tradiciinis So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos Naujųjų Metų sutikimo banket.

Pramogų tiek daug, kad tik reikia jėgų ir pinigų...

Taip buvo praėjusį savaitgalį. Penktadienio vakare išėjęs į Baltų Dr-jos koncertą, šeštadienio vakare galėjai užsukti į Lituanistinės mokyklos banketą ir sekmadienio vakare po Grandinės šokių programos grįžti namo.

Taigi, penktadienį buvo Baltų Dr-jos 14-jo sezono pirmasis koncertas, kurio programą atliko iš New Yorko atvykęs The Phonix pučiamųjų instrumentų kvintetas, latvio Andrejs Jansono vadovaujamas.

Šeštadienį Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas surengė metinį banketą, kurio pelnas eina mokyklai išlaikyti. Susirinko pilna So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salė. Meninę programą atliko iš Worcesterio atvykęs V. Burdolio vadovaujamas penketukas. Visi banketo dalyviai buvo pavaisinti tikrai poniškai, ir visų nuotaika buvo gera. Atrodo, kad ir mokyklos kasa bus patenkinta.

O sekmadienį Hancock salė buvo pilna atėjusių net iš Bostono pažįstami pirmaji kartą čia viešinėjos Grandinės tautinių šokių. Grandinė — tai Clevelando tautinių šokių sambūris, kuriam vadovauja Liudas Sagys. Jame yra apie 50 šokėjų, moksleivių. Jis turi ir savo 7 asmenų orkestrą. Visų gražūs, originalūs tautiniai drabužiai, kai kuriems šokiams jau sumoderninti, bet praktiški.

Šoko 17 šokių, bet būtų nenusiūbė dar tiek žūrėti, nes sambūris, galima sakyti, jau arti profesionalinio lygio.

Išvakarėse šie svečiai šoko Hartforde. Kitais metais jie žada važiuoti į Pietų Ameriką. Jeigu tokius koncertus apsiimtų ruošti, sakykim, tokia Huroko firma, tai susilauktų gal būtų tokio pat amerikiečių publikos dėmesio, kaip įvairūs sambūriai iš Lenkijos, Gruzijos ar kt.

tas įvykis gruodžio 31 d. vakare draugijos patalpose.

Vasario 15 d. Alto rengiamas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukakties minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos III aukšto salėje.

Kovo 13 d. Jordan Hall salėje Baltų Draugijos koncertas, kurio programą atlieka estas tenoras H. Riivald.

Kovo 15 d. 4 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėje Minkų radijo talentų popietė ir gražuolės balios.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

NENUSEIMKITE!

Galima pagelbėti sergantiems roemai, roemų ar kojų skausmams, sutirpimams, jautinumo varžai.

ROYAL PRODUCTS
North St., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

KADU PROKLAMA

Stasas Lietuvos Radijo programa Naujojo Anglijoje stoties WLYN, 1360 k. lokčių ir iš stoties FM 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. di-
a. Perduodama: Vėliausi, jautiausių tautinių šokių kompozitoriai, muzika, dainos ir Magdūtas pamoka.

Stasas reikalauja kreiptis Baitis Floristai gėlių ir dovanų krantuose, 508 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ties gauname ir kolektus.

Poezijos knygos

TEVISKĖS AS REGIU, eilėraščiai, parašė Pranas Imrys, 40 psl., kaina \$1.

VAKARĖ BANGA, lyrika, Gražina Tuluskaitė, 127 psl., kaina \$2.00.

AUKSINIAI RAGELIAI, lyrika, Pranas Naujokaitis, 64 psl., kaina \$2.00.

EILĖRAŠČIU RINKINYS, Steponas Strazdas, 159 psl., kaina \$2.50.

SERKANO SIDABRAS, M. Vaitkus, 86 psl., kaina \$1.50.

METU VINGIAI AK. Tyrolis, 176 psl., kaina \$3.

GELIŲ KALBĖJIMAS, Jonas Mekas, 32 psl., kaina \$1.00.

DERLIAUS VAIKAS, J. Mikuckis, 359 psl., kaina \$2.50.

CHAPEL B., Algimantas Mackus, 64 psl., kaina \$3.

SIELOS BALSAS, J. Smalatorius, 221 psl., kaina 75 c.

VYNUOGES IR KAKTU, SAL Julijos Švabaitės eilėraščių rinkinys, 96 psl., kaina \$2.00.

SIDABRINIS KAMANOS, Kazio Bradūno eilėraščių premijuotas rinkinys, 94 psl., kaina \$2.

RUDENS SAPNAI, Kotrynos Grigaitytės eilėraščių premijuota knyga, 80 psl., kaina \$2.00.

AUKOS TAURE, Stasas Santvoro 6-ji eilėraščių knyga, 150 puslapių, gražiai iliustruota, kaina... \$2.50.

PLAUK, MANO LAIVELI, Petro Serošo eilėraščių rinkinys, 111 psl., kaina... \$2.00.

SU DANA, 392 liaudies dainos ir kankinių autorių eilėraščiai, tapę dainomis. Surinko Gražina Šimkionienė, 128 mažo formato psl., kaina \$1.00.

DAVŲ SOKURY 39 poezijos ir šokių dainos, surinko Gražina Šimkionienė, kišeninio formato, 351 psl., kaina \$2.00.

Ar skaitei šias knygas?

Asmenų, dievybių ir didvyrių VARDYNAS, paruošė Anis Rūkas, 89 puslapiai, kaina \$3.00.

Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai, savanorio Antano Šukio atsiminimai iš nepriklausomybės kovų, 376 psl., kaina \$3.00.

Per giedrą ir audrą, Mykolas Vaitkus 1909-1918 m. atsiminimų IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais novelės, 156 psl., kaina kietais viršeliais \$2.50.

Initialai po tiltu, A. Tulio \$3.75.

NULAUZTA ŠAKA, trijų vaizdėlių pynė, parašė Stasas Vanagaitis-Petersonienė, 81 psl., kaina \$2.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė Augustaitis, 154 psl., kaina \$1.50.

LIETUVIAIS ESAME MES GIME, lietuvių dainynas 100 dainų su gaidom dainavimui ir pianinui, sudarė Juozas Žilevičius, kaina \$4.50.

SVENTADIENIS UŽ MIES TO, Marius Katiliskio 1 novelių, kaina \$5.00.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kietai viršeliai kaina... \$3.50.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jono K. Kario, 225 psl., kaina \$5.

RASTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kaina... \$3.00.

Amerikos lietuvių politika parašė dr. K. Šidlauskas, įvadas dr. P. Grigaičio, kaina \$1.50.

LAUMIŲ JUOSTA, Broniaus Railos akimirkinių kronikų I dalis, straipsnių rinkinys, 348 psl., kaina — \$3.00.

Aidas tarp dangoraižių, romanas, parašė D. Nendrė 365 psl., kaina \$5.

Asmenų, dievybių ir didvyrių VARDYNAS, surinko Anis Rūkas, 89 psl., kaina \$3.00.

Gyvalių ūkis, George Orwell bolševikinės santvarkos satyra, 71 psl., kaina \$1.00.

LIETUVIŲ BELETIS, TIKOS ANTOLOGIJA, II omas, redagavo Bernardas Brazdionis ir Benys Babauskas, 700 puslapių, kaina \$10. Knygoje yra 61 rašytojų kūrybos pavyzdžiai.

Lietuvos konstitucinės teisės klausimais, parašė Kostantinas Račkauskas, 178 psl., kaina \$2.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

A. B. U. Realty

įstaiga, esanti 507 E. Broadway, South Boston, Mass., atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. po pietų.

Klientų patogumui ji atidara ir sekmadieniais nuo 1 val. iki 5 val. po pietų pagal susitarimą.

Norintieji skubotai parduoti, pirkti namus arba išnuomoti butus prašomi pranešti mūsų įstaigai, nes mes esame gavę nemažą paklausimą ir turime pasiūlymų.

A. ir B. UTENIAI
Telef. 269-6198

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

SUSIVINIJIMAS

SLA LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenė ir lietuvių daugiausia kaip SEPTYNIS MILJONUS dolerių nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligų pašalimą, kuri yra pigi, nes SUSIVINIJIMAS uolios po, o teikia patarnavimus savitarpinė pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiausia, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudimas tikrai ir saugus. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikiamus apdraudimus nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Tarnavimą Apdraudimą — Re. downment Insurance, kad jaunuoliai gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiui.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudimą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mėnesio metams.

SLA — AKCIDENTALŲ APDRAUDA nardinga viešose amžiaus asmenims rekomenduojama lietuvių klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudimo mokėtis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės: kuopų veikėjais, ir jie plačiau paaiškins apie susiviniėjimo darbus.

Gausite apsaugintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškus įvykius, deda daug ir įdomių suotraukų ir atvirai pasakoja apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiškus skyrių, kuriame laukime abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiškos svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų šios laikraštis, ieškąs naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonių, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą

Vietinės žinios

Stiprėja M. Šveikauskienė

Adv. M. Šveikauskienė po susižeidimo jau tiek sustiprėjo, kad netrukus Keleivio skaitytojai galės vėl jos teisės patarimus skaityti.

SLA 359 kp. susirinkimas

Kuopos susirinkimas šaukiamas sekmadienį, lapkričio 30 d. 2 val. popiet Anestų namuose (8 Mayhew St., Dorchester). Jame bus išdalinti iš centro atsiųsti čekiai, todėl būtinai visi nariai kviečiami atsilankyti.

Valdyba

A. Puskepalaitis jau namie

Albertas Puskepalaitis jau sugrįžo iš ligoninės ir baigia sveikti namie.

Bus Kultūrinis Subatvakaris

Eininis Kultūrinis Subatvakaris bus lapkričio 15 d. 7:30 val. vak. Tautinės S-gos salėje, 484 4th St., So. Bostone. Jame inž. Lionginas Kapeckas skaitys paskaitą, tema: "Elektros jėgainių aukšto spaudimo garo katilai".

Tema gali aurodyti idomi tik specialistams, bet subatvakariuose jau yra buvę siauresnių specialybių paskaitų (R. Žickaus, A. Antanavičiaus, prof. Vengrio), kurios sudomino visus dalyvius. Reikia manyti, kad ir šia paskaita bus patenkinti visi, kurie ateis jos pasiklausyti.

Po paskaitos, kaip paprastai — laisvi pašnekesiai ir kavutė.

Dėmesio, sandariečiai!

Sandaros 7 kuopos mėnesinis susirinkimas bus lapkričio 16 d. 2 val. popiet Sandaros salėje. Susirinkimas prasidės punktualiai ir bus trumpas, nes So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-joje yra šurum-burum parengimas, į kurį norės ir sandariečiai atsilankyti.

Lapkričio 22 d. 2 val. popiet Sandaros salėje bus kortų vakaras. Geriausi lošėjai gaus vertingų dovanų. Tą dieną 4 val. popiet bus kalutų traukimas. Vėliau šeimininkės pavaišins narius ir svečius kugeliu, balandėliais ir kt. Visi kviečiami dalyvauti.

Balfui (per Keleivį) auksio:

V. Bakšys. 387 Ashmont St., — \$10.00,

S. Grižė-Jurgelevičius, 30 Pleasant St., — \$10.00.

Iš viso paaukota \$20.

Galiniai džiaugiasi antruoju vaikaitiu

Irena ir Bronius Galiniai dabar yra jau dvigubi seneliai, nes jau turi ir antrąjį vaikaitį: jų duktė Giedrė ir Giedrius Penčylos, gyv. Chicagoje, susilaukė pirmagimio sūnaus, kuriam davė Nemūro-Giedriaus vardą.

Prisimintina, kad Giedrė Galinytė-Penčylienė Pirmajame pasaulio jaunimo kongrese buvo išrinkta "Iškiliąja lietuvaite".

Sveikiname naująjį Chicago lietuvų kolonijos narį, jo tėvus ir senelius.

Nauja miesto taryba ir mokyklų komitetas

Lapkričio 4 d. į Bostono miesto tarybą išrinkti Hicks, Atkins (negras), Timilty, Iannella, Saltonstall, Kerrigan, Piemonte, Langone, O'Leary. Į mokyklų komitetą — Kerrigan, Tierney, Lee, Henningan ir Craven.

Sandariečių padėka

Dėkojame visiems prisidėjusiems prie mūsų banketo, kuriame buvo išrinkta nauja karalienė, pasisekimo.

Jame karalienė buvo išrinkta Julija Baržienė iš Dorchesterio, kuri karaliu pasirinko Joną Usevičių iš So. Bostono. Ilgiausiai našlaujančia pripažinta Marcelė Simonaitienė iš Randolpho.

Dėkojame šeimininkėms ir jų padėjėjoms, bare dirbusiems ir naujos našlių karalienės rinkimų komisijai. Ačiū visiems dalyviams.

Ona Lesčinskienė,

pirmininkė

Nominuos draugijos vadovybę

So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos 1970 metų valdybos ir revizijos komisijos kandidatų nominacijos bus lapkričio 20 d. nuo 6 iki 9

val. vakaro draugijos patalpose.

Valdybos vardu prašau visus draugijos narius dalyvauti nominacijos balsavime.

Antanas Matjoška, sekretorius

Lygiomis su M.I.T.

Praitą penktadienį So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos pirmoji šachmatų komanda sukojo labai garbingai su 1968 metų MET lygos čempionais — M.I.T., užbaigusi rungtynes su jais lygiomis 2½-2½. Tąskų mūsų komandai laimėjo Algis Makaitis ir Kazys Merkis, puošią pridėjo talkininkas latvis Juris Ozols.

Lietuvių I rungtynes su Harvardo universitetu baigė taip pat lygiomis 2½-2½.

Lietuvių II laimėjo pirmos rungtynės prieš Harvard klubą 3½-1½, bet antrosios suklupo prieš Bostono u-

niversitetą taip pat pasekme 1½-3½.

Penktadienį, lapkričio 14 d., rungsis ti kLietuvių II su Northeastern universitetu So. Bostono LPD klube. Lietuvių I rungtynių neturės.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kainą \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai anglų kalbą žodynas, Vilius Peteraitis, II laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Introduction to modern Lithuanian, parašė Dambriūnas, Klimas ir Schmalstieg, 471 psl., didžiausias ir moderniausias anglų kalbų kalbantiems lietuvių kalbos vadovėlis, kaina \$7.

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikviesiti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skryties, lietaus, meztiniais, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus be papildomo mokesčio siųskite savo giminiams tik per

Podarogifts, Inc. skyrių Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
Ketvirtadienis 9-7
Šeštadienis 8-12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveikia greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklėnė

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

kuriam vadovavo velionis J. Vaičaitis, veikia ir toliau

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitas Rusijos okupuotas kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

331 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0088

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

dabar už visus indelius moka **5 1/2 %**

Nuo įdėjimo dienos — Be įspėjimo iš anksto — Kas mėnuo yra priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas

Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shalina ir adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$173,000,000

Tai veltui

Mums ištyrus jūsų alyva šildymo įrengimą dabar, gali jums sutaupyti pinigų per visą žiemą!

Mūsų veltui atliktas jūsų šildymo alyva sistemos ištyrimas gali pasakyti, kas reikalinga, kad ji žiemą veiktų taupiai ir efektingai. Gal reikia išvalyti, pritaikyti ar mažas dalis pakeisti? O gal norėsite jūsų buvę pagerinti Texaco's Flame Boosteriu, nauju moksliniu liepsnai kontroliuoti prietaisu, kuris burnerio veiksmingumą gali padidinti iki 42%. Mes rūpinamės atliktume tą darbą. Tuoj mus pašaukite.

FORTUNA FUEL Co.

487 Washington Street
Dorchester, Mass. 02124.
24 valandų patarnavimas
GE 6 1204

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Vakaraus iš anksto susitarus
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTE)

OPTOMETRISTE

Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniai — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirtis & Co.

JEWELERS

Lakrodišiai-Deimantai
Papuošalai
Elektronai
Receptingai taisome lakrodišius
Išdus. papuošalus

379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistiną.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., Iškylas šventadieniais ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

Knyga yra geriausias žmogaus drągas